

SGHN
Informe 2023 Actividades da SGHN,
seccións e delegacións

SGHN XERAL

RESUME CORRESPONDENCIA					
Correspondencia ordinaria	Escritos á Admón.	Denuncias	Notas de Prensa	Outros	TOTAL
	172		8		
RESUME ACTUACIÓN					
Conferencias /Charlas	nº asistentes x acto	Excursións/saídas monitorizadas	nº asistentes x acto	Visitantes Museo	Horas investidas
6	65	1	25		180

A. ACTIVIDADES PÚBLICAS

1. Enerxía eólica (2): mesa redonda (Pontevedra 28-03-2023; 105 asistentes) e debate en “Regueifas de Ciencia”, (Santiago de Compostela 27-06-2023, 65 asistentes presenciais + streaming).
2. Incendios forestais (2): conferencia en ciclo “Ciencia na Aldea”, Penadanoqueira, Lugo (28-04-2023, 32 asistentes) e mesa redonda en “Xornadas Agroforestais” de Castro Caldelas, Ourense (07-06-2023, 30 asistentes).
3. Macro-granxas (1): conferencia en Xornadas Agroforestais de Castro Caldelas, Ourense (07-06-2023, 25 asistentes).
4. Lagoa de Antela e actividades de restauración ambiental de SGHN en A Limia (2): conferencia inaugural no Congreso da ENCIGA en Xinzo de Limia (23-11-2023, 65 asistentes) e visita a zonas de actuacións de SGHN en A Limia (24-11-2023, 25 asistentes).

B. COLABORACIÓN CON OUTRAS ENTIDADES

1. Convenio coa Universidade de Vigo para acoller alumnos en prácticas de tradución.
2. Convenio coa Universidade de Santiago de Compostela para acoller alumnos do grao de bioloxía en prácticas.
3. Convenio coa Universidade da Coruña para acoller a alumnos en prácticas do Mestrado de Museos, Arquivos e Bibliotecas.
4. Convenio coa Universidade de Salamanca para acoller alumnos en prácticas.
5. Convenio coa asociación Glemoscera para traballos de estudo e conservación dos nenúfares en Galicia.

C. ESCRITOS PRESENTADOS

1. Agricultura-Gandería-Silvicultura (87 escritos).
 - a. Alegacións a 24 peticións de cambio de uso de forestal a agrícola (11 Lugo, 6 Ourense, 7 Pontevedra).
 - b. Alegacións a 56 granxas novas ou ampliacións (9 A Coruña, 42 Lugo, 2 Ourense, 3 Pontevedra).
 - c. Alegacións a 7 proxectos de reestruturación parcelaria (1 A Coruña, 4 Ourense, 2 Pontevedra).
2. Arborado (3 escritos):
 - a. Eucalyptus (2): Alegacións a inclusión formación Eucalyptus en Catálogo árbores senlleiras (1). Alegacións a legalización plantación (1 Lugo).
 - b. 1 queixas/denuncias por talla/poda abusiva de arborado (1 Ourense).
3. Auga/ríos (7 escritos):
 - a. Limia (2): alegacións concesións regadío (2).
 - b. Miño (4): alegacións praia fluvial Lugo (2), obras Acea da Olga (2).

- c. Tea (1): alegacións eliminación obstáculos (1)
- 4. Biodiversidade (2 escritos)
 - a. Especies ameazadas (2): inclusión *Larus michahellis* como Vulnerable no CGEA (1), alegacións a ampliación conserveira afeccións *Pelobates cultripes* (1 A Coruña).
- 5. Enerxía (47 escritos)
 - a. Alegacións a 1 central hidroeléctrica reversible (1 A Coruña).
 - b. Alegacións a 34 parques eólicos (6 A Coruña, 11 Lugo, 6 Ourense, 11 Pontevedra).
 - c. Alegacións a 2 plantas solares fotovoltaica (1 A Coruña, 1 Ourense).
 - d. Alegacións a 10 Liñas de Alta Tensión (2 A Coruña, 2 Lugo, 2 Ourense, 4 Pontevedra).
- 6. Espazos naturais (11 escritos)
 - a. Alegacións modificación MN Costa de Dexo (1)
 - b. Humidais (2): Denuncia recheos brañas de Sada (1), solicitude protección biodiversidade Lagoa de Sobrado (1).
 - c. Solicitude información voos baixa cota en ZEPAs (5) e dragados ría do Burgo (1)
 - d. Uso público: denuncia andainas Trevinca (1), pregunta parques naturais (1).
- 7. Estradas (1)
 - a. Alegacións N-120 Ourense-Peares (1)
- 8. Minería (13 escritos)
 - a. Recursos Sección A (11): Alegacións a 7 canteiras (1 A Coruña, 6 Lugo), 1 explotación de áridos (Ourense) e 3 louseiras (2 Lugo, 1 Ourense).
 - b. Recursos Sección C (2): Alegacións a baleirado augas mina de San Finx (1 A Coruña); alegacións a mina en Lugo (1).
- 9. Residuos (2 escritos)
 - a. Alegacións a vertedoiro RNP (1 A Coruña) e a xestor residuos (1 Pontevedra).

D. ENTREVISTAS MEDIOS DE COMUNICACIÓN

- 1. Radio (5):
 - a. Cadena SER (2): Radio Limia, plan de regadío de A Limia (02-11-2023), praia fluvial de Lugo (02-11-2023).
 - b. Radio Galega (1): cambio climático e cumio do clima (27-10-2023).
 - c. RNE-Coruña (1): varios temas medio ambiente (20-08-2023).
 - d. RNE-Ourense (1): plan de regadío de A Limia (27-10-2023).
- 2. Televisión (1):
 - a. Documental sobre incendios forestais (1): entrevista (23-03-2023).
- 3. Xornais (14):
 - a. Atlántico Diario (1): emerxencia cinxética porco bravo (14-09-2023).
 - b. Galicia Confidencial (1): proxecto 1000 ríos da Xunta (21-03-2023).
 - c. GCIencia (3): emerxencia cinxética porco bravo (14-09-2023), plan de regadío de A Limia (27-10-2023); intentos desouagemento de Antela no s XIX (08-12-2023).
 - d. Faro de Vigo (1): 50 anos de SGHN (29-03-2023).
 - e. La Región (5): Velutinas (17-08-2023), central reversible Ribeiro e parques eólicos Macizo Central (02-09-2023); emerxencia cinxética porco bravo (13-09-2023); presenza cegoñas na Limia (10-11-2023); cisnes no encoro de Cachamuiña (13-12-2023).
 - f. La Voz de Galicia (1): 50 anos de SGHN (10-10-2023).
 - g. O Salto (2): contaminación augas A Limia (21-03-2023), Rede Natura 2000 en Galicia (22-05-2023).

E. PUBLICACIÓNS

PASPALLÁS.

Dentro da revista Paspallás editáronse tres números, un dentro do Programa Erasmus+ de Cambio climático co IES Felix Muriel de Rianxo (A Coruña), un monográfico sobre a histórica campaña en contra da caza de cetáceos en Galicia e un terceiro sobre os 50 anos de historia da SGHN e as diversas campañas que desenvolveu. A súa publicación foi tanto electrónica como impresa.

BRAÑA

Durante este ano 2023 publicouse unha nota nesta revista de carácter científico, que fai o numero 21 da súa serie.

F. PROXECTO ERASMUS +

Desenvolveuse o último ano deste proxecto desenvolvido entre tres países da UE (Irlanda, Croacia e España-Galicia) sobre “Climate Change studies and research in the EU” e nos que participaron tres entidades ambientais (Irish wildlife trust, Kokvarne, SGHN), tres concellos e tres centros de ensino (Prva Susacka Hrvatska Gimnazija U Rijeci, GCC e IES Felix Muriel de Rianxo).

Nesta ano 2023, desonvoveronse varias conferencias e excursións co alumnado. Saída ornitolóxica pola costa de Rianxo e Saída xeolóxica pola Serra da Capela e visita ó museo da SGHN en Ferrol. Impartíronse varias conferencias sobre Incendios, aves mariñas e xeoloxía, esta in situ na Serra da Capelada, así como unha conferencia sobre morcegos, presenza dos mesmos, uso de ultrasóns, etc.

DELEGACIÓN DE PONTEVEDRA

Resume correspondencia					
Correspondencia ordinaria	Escritos á Admón.	Denuncias a Xulgados	Notas de Prensa	e-correos/whatsApp	TOTAL
0	0	0	0	>100	>100
Resume actuacións					
Conferencias /Charlas	nº asistentes	Excursións/saídas monitorizadas	nº asistentes		Horas investidas
9	137	6	49		70

INFORME DE SITUACIÓN

Se realizaron actividades de voluntariado dende a vogalía das Gandaras de Budiño, centradas en restauración de ecosistemas de bosque autóctono. En 2023 se celebraron as “VI Xornadas Galegas de Patrimonio Natural e Biodiversidade”.

Os socios mais activos da delegación son responsables de traballos e proxectos das seccións de Herpetoloxía, Ornitoloxía, Entomoloxía, e Botánica, polo que se detecta unha falla de tempo e unha dificultade para organizar mais actividades e traballo conxunto a nivel da Delegación de Pontevedra.

ACTIVIDADES ANUAIS

As actividades se poden distribuir en catro grandes temas, que coinciden cos obxetivos fundacionais da SGHN:

G. ESTUDO

Diversos socios dan SGHN-Pontevedra continúan co traballo e apoio ós proxectos da SGHN. Os **proxectos científicos** son a base de moito do traballo realizado pola SGHN dende o seu comezo. Os socios colaboran de forma voluntaria e altruista nos Atlas de biodiversidade (Hérpetos, Entomoloxía, Flora exótica invasora) e nos Censos de aves acuáticas invernantes porque son claves para obter información biolóxica básica da flora e fauna galegas e porque constitúen series históricas temporais de datos de moito valor científico.

En 2023 se plantexou a realización de "Bioactividades da SGHN-Pontevedra", visitas guiadas a espazos naturais da provincia co obxectivo de observar e inventariar a biodiversidade para dispoñer de información actualizada e avaliar o estado ambiental dos ecosistemas. En agosto se convocou unha saída de estudo de insectos, coordinada pola Sección de Entomoloxía para facer unha mostraxe de bolboretas, libélulas e outras especies que forman parte da biodiversidade da ZEC Gándaras de Budiño. A delegación de Pontevedra invita ós socios a proponer actividades organizadas contactando con pontevedra@sghn.org

A **Sección de Herpetoloxía** dende a publicación do Atlas de Anfibios e Réptiles de Galicia en 2009 realiza actualizacións anuais deste estudo, que é moi importante para o coñecemento e conservación da herpetofauna galega. As últimas actualizacións se poden descargar libremente da web da SGHN. Actualmente o atlas recolle 30000 citas e 300 colaboradores. O coordinador invita a participar enviando as citas de anfibios e réptiles a herpetoloxia@sghn.org, e no ano 2023 establece o obxectivo de conseguir mostraxes algunhas poucas cuadrículas UTM nas que non se fixeron rexistros de anfibios e réptiles.

A **Sección de Ornitoloxía**, continuou o censo de aves acuáticas invernantes de 2023 que se realizou completamente. Realizados en sete xornadas de censo. Cubriuse a provincia de Pontevedra e a Ría de Arousa en ámbalas dúas marxes, incluíndo encoros interiores. Dividiuse a provincia en varias zonas: Baixo Miño, Gándaras de Budiño, Ría de Vigo, San Simón, Ría de Pontevedra, Complexo Intermareal Umia- O Grove, Ría de Arousa e Encoro de Baxe. Os socios que queiran colaborar poden dirixirse a ornitoloxia@sghn.org

A **Sección de Entomoloxía**, continuou en 2023 coas actividades de mostraxe para os Atlas que están en marcha así como o Programa de Seguemento de Mariposa (Butterfly Monitoring Scheme, BMS) que levan a cabo varios socios seguindo unha metodoloxía estandarizada a nivel europeo. Contacto: entomoloxia@sghn.org

A **Sección de Botánica**, continuou en 2023 coas actividades de mostraxe para o Atlas de flora invasora. Contacto: botanica@sghn.org

H. CONSERVACIÓN

Proxecto de restauración ecolóxica na ZEC Gándaras de Budiño e Ribeiras do Louro: Dende 2014, a Delegación de Pontevedra da SGHN, a través da vogalía de gándaras de Budiño, coordina un programa de actividades medioambientais nas Ribeiras do río Louro, centrado no espazo natural ZEC Gándaras de Budiño denominado "Proxecto Valoranatura". As actividades son gratuítas e abertas a calquera persoa interesada, e inclúen xornadas de voluntariado medioambiental no espazo natural. O obxectivo é divulgar e poñer en valor os valores naturais e etnográficos do espazo natural e aportar datos para o coñecemento da biodiversidade e o estado ambiental. Para participar nas actividades de restauración se pode contactar co email gandaras@sghn.org

En 2023 se continuou o proxecto "ValoraNatura" e realizaron 6 actividades con participación de 49 voluntarios. Realizamos 4 actividades de restauración ecolóxica en áreas naturais do val da Louriña (concello de Salceda de Caselas) co apoio do programa VozNatura e das organizacións CMVMC e AAVV de San Xurxo.

Data	Actividade mensual	Contido	Participantes
22/01/2023	Censo de Aves acuáticas Invernantes nās Gándaras de Budiño e Ribeiras do río Louro	Biodiversidade: aves	4
05/02/2021	Roteiro interpretativo	Ecosistemas	2
12/02/2023	Restauración ecolóxica con CMVMC e AAVV San Xurxo	Restauración hábitats	19
19/02/2023	Restauración ecolóxica con CMVMC e AAVV San Xurxo	Restauración hábitats	7
26/03/2023	Restauración ecolóxica con CMVMC e AAVV San Xurxo	Restauración hábitats	11
26/08/2023	Insectos nas ribeiras do río Louro	Biodiversidade: insectos	6

I. DIVULGACIÓN

VI Xornadas Galegas de Patrimonio Natural e Biodiversidade. Os días 25 e 26 de novembro de 2023 celebramos as VI Xornadas Galegas de Patrimonio Natural e Biodiversidade. O programa foi moi completo, precisamente nun momento histórico no que o estudo e conservación da natureza tórnase chave para a vida no planeta. Foron nove conferencias nas que expertos sobre as diferentes temáticas achegaron o coñecemento científico a tódolos participantes. Na xornada do domingo se proxectou o audiovisual "Iberia, natureza infinita" presentado polo seu director no salón de actos do edificio Castelao do Museo de Pontevedra. As Xornadas son gratuitas, se celebraron na Escola de Enxeñaría Forestal da UVIGO no Campus de Pontevedra e se inscribiron 137 persoas. As ponencias se poderán ver na nosa canle de Youtube en canto sexan editadas.

Unha actividade moi importante de divulgación é a que veñen realizando diversos socios/as coordinados polas Seccións coa publicación das **“Fichas identificativas”** e as **“Galerías de imaxes”** na web da SGHN. Actualmente se poden consultar na web as Fichas de Liques, Flora exótica invasora, entomoloxía, herpetoloxía e ornitoloxía que son ampliadas de forma periódica polos autores.

Socios da Delegación de Pontevedra contribúen na actividade en **Redes Sociais**, que demostran unha grande capacidade difundir e informar das actividades da SGHN e da actualidade medioambiental en Galicia. A SGHN mantén funcionando Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, que son xestionadas por socios da Delegación de Pontevedra. As redes sociais funcionan de maneira coordinada para divulgación da actividade da SGHN

J. DEFENSA

Se realizaron diversas accións de defensa ambiental mediante o traballo centralizado na SGHN en **informes/alegacións a tódolos proxectos de parques eólicos** por toda Galicia, centralizadas por Presidencia na Xeral.

Se realizaron dúas actuacións relativas á publicación de actuación da Administración en Galicia:

- Alegación ó Anuncio de la Confederación Hidrográfica del Miño-Sil, O.A. relativo al “Proxecto de actuacións para a mellora dos procesos ecolóxicos e recuperación da continuidade lonxitudinal e conectividade lateral coas chairas de inundación do río Tea”. A problemática do detectada neste proxecto é referente a existencia de datos científicos sobre varias poboacións de mexilón de río, *Margaritifera margaritifera*, especie catalogada coma ameazada e con graves problemas de conservación nos ríos de Galicia.
- En relación coa consulta pública ó “Decreto polo que se regulan os contidos da Listaxe de Especies Silvestres en Réxime de Protección Especial de Galicia e do Catálogo galego de especies ameazadas e polo que se desenvolven as previsións de protección das especies silvestres” se solicitou a catalogación da especie gaivota patiamarela *Larus michahellis* coma especie vulnerable, baseándose na evidencia científica dos datos de poboación dos últimos decenios que indican unha regresión do 80% dos efectivos da especie en Galicia e ameazan a conservación da especie.

DELEGACIÓN DE AS MARIÑAS

RESUME CORRESPONDENCIA					
Correspondencia ordinaria	Escritos á Admón.	Denuncias a Xulgados	Notas de Prensa	Outros	TOTAL
0	0	0	0	135 correos electrónicos	136
RESUME ACTUACIÓNS					
Conferencias/ Charlas	nº asistentes	Excursións/ saídas monitorizadas	nº asistentes	Reunións de representación da entidade	horas investidas
3	39	3	45	6	55

As actividades realizadas veñen marcadas polas actividades que incluímos na subvención da Deputación de A Coruña a entidades ambientais, e por outra polos problemas ambientais que xorden na contorna da comarca da Mariñas.

Estamos nun área moi humanizada e seguen a existir impactos como sendas programadas na zonas LIC, recheos ilegais á beira de ríos, limpeza da vexetación de ribeira en zonas LIC, competicións de carreiras en espazos protexidos, etc.

Na maioría destes casos elaboramos a documentación para que dende a presidencia da SGHN entregaran os escritos ante a autoridade competente. Dous casos destacados este ano foron as alegacións antes Demarcación de Costas de Galicia do proxecto de paseo marítimo e escollera na praia do Regueiro (Bergondo) e a denuncia ante Augas de Galicia do recheo ilegal na delimitación do ENIL Brañas de Sada.

A. DIVULGACIÓN:

Charlas:

- “Valores e problemática ambiental no concello de Sada” impartido por Juan Neira a Valores e problemática ambiental no concello de Sada” impartido por Juan Neira a petición da agrupación local do BNG o 29 de marzo de 2023. petición da agrupación local do BNG o 29 de marzo de 2023. * “Obradoiro de iniciación ao debuxo da natureza” impartido por Calros Silvar, realizado o 2 e 3 de xuño de 2023 coa participación de 13 persoas.

Visitas guiadas:

- Saída guiada á Costa de Dexo, con Álvaro Barros para coñecer os seus valores ambientais, incluída a colonia de cría de corvos mariños cristados. Realizada o 23 de abril coa asistencia de 17 persoas.
- Saída intermareal na costa de Sada, realizada na praia de Arnela o 2 de setembro coa asistencia de 15 persoas.
- Saída de observación de aves invernantes, coordinada por ornitólogos da Delegación. Realizada o 16 de decembro de 2023 coa asistencia de 13 persoas. Este ano achegámonos á praia de Sada (A Coruña).

B. CIENCIA CIDADÁ:

- Colocación de gravadores de ultrasóns para morcegos nas marisma do Baxoi (Miño) e Mariñán (Bergondo) en colaboración coa asociación Morcegos de Galicia. Fíxose 1 mostraxe cada en outubro de 2023.
- Realización do censo de aves invernantes da ría do Burgo, Baldaio, ría de AresBetanzos e encoro de Cecebre no mes de xaneiro de 2023.

C. ADQUISICIÓN DE EQUIPOS

- 1 tarxeta de memoria SD de 128 Gb para os gravadores de sons e ultrasóns.

D. OUTROS:

- Asistencia ás reunións da Xunta Directiva da Asociación de Desenvolvemento Rural As Mariñas-Betanzos como representante da Mesa Sectorial de Ambiente e e Mozos. As reunións foron presenciais este ano 2023. En total 4 reunións.
- Participación nas Xuntas Directivas Xerais da SGHN, realizáronse telematicamente. 4 reunións.
- Participación na asemblea anual do Grupo de Acción Costeira Grupo Sur do Golfo Ártabro.
- Escrito con posibles actuacións ambientais prioritarias a realizar na Reserva da Biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo.
- Reunión co director da Demarcación de Costas de Galicia, representantes do GN Hábitat e a asociación Rabo do Galo para supervisar as obras in situ de proxecto de Rexeneración Ambiental da Praia Grande de Miño (A Coruña). Celebrada o 19 de decembro.
- Participación nunha reunión con antigo traballador consultora ambiental para tratar as irregularidades na realización das obras de rexeneración da ría do Burgo (A Coruña). Febreiro de 2023.
- Reunión co concelleiro de obras, servizos e medioambiente do concello de Sada para tratar temas pendentes como o ENIL das Brañas ou a eliminación de plantas invasoras no roteiro Costa Doce. Setembro de 2023.
- Participación nas reunións preparatorias da 1ª fase e 2ª fase do ELP (Engadared Landscape Programme) da Cambridge University onde a SGHN participou como organización lider no proxecto "Restoration of ecological connectivity of Atlantic riparian forests in Galicia". - Asistencia á reunión do padroado da Fundación Fragas do Mandeo, celebrada en Bergondo o 19 de decembro de 2023.
- Celebración da asemblea xeral anual da delegación o 24 de febreiro de 2023.
- Integración no Facebook da SGHN incorporando anuncios e contidos da delegación.

DELEGACIÓN DE FERROL

CENSOS AVES INVERNANTES	OBSERVACIÓNS RAM	SUBVENCIÓN DP0031 D.P.A CORUÑA	PREPARACIÓN DE ACTIVIDADES	RELACIÓNS INSTITUCIONAIS/ ÓRGANOS PARTICIPACIÓN	MEDIOS DE COMUNICACIÓN E REDES SOCIAIS
6 censadores	12	Non cuantificable	Non cuantificable	9	43
CONFERENCIAS/ ASISTENTES	SAÍDAS/ ASISTENTES	ESCRITOS PRESENTADOS	DEFENSA MEDIO AMBIENTE	CONSULTAS	HORAS DEDICADAS
5 / 169	9 / 239	3	5	3	Non cuantificable
BIBLIOTECA DA NATUREZA					
CATALOGACIÓN	XESTIÓNS	CONSULTAS BIBLIOGRÁFICAS	INTERCAMBIOS (XESTIÓNS RELACIONADAS)	DOAZÓNS DE LIBROS POR PARTICULARES E INSTITUCIÓNS	
Non cuantificable	17	Non cuantificadas	1	11	

INFORME DE SITUACIÓN Resume das actividades realizadas, tanto programadas como demandadas por outras entidades ou particulares.

A. ACTIVIDADES Periódicas

- Censos de aves invernantes (xaneiro 2023). Dende a ría de Foz a Ferrol.
- Observacións da Rede de Aves Mariñas (RAM). 12 sábados, 2-7 observadores, 3 de media.
- Celebración da Asemblea Local Ordinaria (ALO) 2023 25/02/23.
- Participación na Asemblea Xeral Ordinaria (AXO) 2023 04/03/23.
- Actividade de colaboración co evento EQUIOCIO 2023 (4):
- Asistencia do Delegado ao acto de inauguración de Equiocio Sostible 2023 no Torrente Ballester 31/07/23.
- Montaxe de carteis temáticos en Equiocio.
- Asistencia do Delegado ao acto de inauguración de Equiocio Sostible 2023 nas Cabazas, Covas. 04/08/23.
- Recollida, transporte e almacenaxe no MHN da carteis. 07/08/23.

Xestións de actividades

1. - CEIP A Barqueira solicita visita á lagoa da Frouxeira en colaboración co Concello de Valdoviño. 31/01/23.
2. - Trámites e loxística para excursión á lagoa da Frouxeira con colexio: comunicación co centro, monitores, etc. 01/02/23.
3. - Solicitud de dende o colexio Ludy para acompañar ao centro a unha saída á Frouxeira e trámites posteriores. 9, 10, 14 e 17/02/23 e 01/03/23.
4. - Redacción e difusión de nova de prensa da conferencia de Augusto Pérez Alberti 19, 20 e 23/05/23.
5. - Terapeuta ocupacional do hospital de día de Psiquiatría de Ferrol, solicita participar co seu grupo de traballo nalgún proxecto comunitario e ocupacional 18/07/23.
6. - Visita preparatoria ao río Cuberto (Belelle) do Delegado e Manuel Arzúa. 15/08/23.
7. - Visita preparatoria ao rego do Roxedoiro (Esmelle) do Delegado e Manuel Arzúa. 22/08/2023.
8. - Visita preparatoria e roza á finca de Alvariño do Delegado e Manuel Arzúa. 03/09/2023
9. - Varias xuntanzas ao longo do ano das directivas da Delegación de Ferrol e do MHN

B. SUBVENCÍONS COMPETITIVAS DE MEDIO AMBIENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DA CORUÑA

- Múltiples xestións e trámites relacionadas coa solicitude, realización e xustificación da subvención da Deputación da Coruña DP0031 “Programa de axudas a entidades sen fins de lucro para o cofinanciamento de proxectos de actividades no ámbito do medio ambiente no 2023: As actividades cofinanciadas foron as saídas ao medio natural dentro do ciclo “Outono naturalista” e as conferencias dentro do ciclo “Xuntanzas naturalistas” e a cobertura das actividades do Museo de Historia Natural durante o mes de decembro.
- Xuntanza de Pablo Torrella co Delegado de Ferrol e Administrador do MHN para valorar posibilidades de cara a incluír na convocatoria Deputación 2023 11/04/23.
- Xuntanza co delegado de Ferrol de Manu Arzúa e Pablo Torrella para valorar posibilidades de cara a incluír na convocatoria Deputación 2023. 18/04/23.

- No mes de decembro xestións relacionadas coa preparación da solicitude da subvención da Deputación para o ano 2024.

C. RELACIÓNS INSTITUCIONAIS / ASISTENCIA A ÓRGANOS DE PARTICIPACIÓN Representante. Acto. Data.

1. Concello Valdoviño. Acordo de guiado de saídas pola Lagoa da Frouxeira de colexios e outros financiadas polo concello de Valdoviño. Primavera 2023.
2. Delegado. Acto de San Xiao do Concello de Ferrol en representación da SGHN-Ferrol e MHN. 07/01/23
3. Rotary Club e Recinor. Asesoramento da limpeza solidaria na praia do Vilar do 20/05/23.
4. Acordo da Delegación de Ferrol para que a Avda. do Mar en Caranza leve o nome de Rafael Pillado 17/05/23.
5. Delegado. Acto institucional do Concello de Ferrol con motivo do día de Galicia. 24/07/23.
6. Delegado. Acto institucional do Concello de Ferrol con motivo do día de San Ramón. 31/08/23.
7. Reunión Green Campus UDC Ferrol. 19/07/23.
8. Equicio Sostible 2023: mantemento da colaboración coa exposición de carteis nas Cabazas. 08/23.
9. Delegado asiste á solta de píllaras na praia de Esmelle organizada pola Consellería de Medio Ambiente da Xunta de Galicia. 11/08/23.

D. SAÍDAS 239 asistentes.

- Saídas pola Lagoa da Frouxeira en colaboración co Concello de Valdoviño (4), 139 asistentes:

1. - Saída co CPI Atios o día dos Humidais. 29 asistentes. 02/02/23.
2. - Saída co CEIP da Barqueira (Cerdido). 43 asistentes. 07/02/23.
3. - Saída do Colexio Ludy. 46 nenos/as de 1º e 2º de Educación Primaria (6 e 7 anos de idade). 03/03/23
4. - Saída Ocio Inclusivo Oleiros. 21 participantes. 13/05/23.

- Saídas dentro do ciclo “Outono Naturalista” patrocinado pola Deputación da Coruña (5):

1. - Esmelle Nocturno. A fauna e a flora que espertan ao solpor. 20 participantes. 09/09/23
2. - Esmelle Diúrno. O que vimos a noite anterior, á luz do día a carón do río. 20 participantes. 24/09/23.
3. - Intermareal Rochoso. Zona intermareal das Mirandas (Ares). 20 participantes. 30/09/23.
4. - Doniños nocturno. Coñecendo o sistema dunar e a lagoa de Doniños á noite. 07/10/23. 20 participantes.
5. - Doniños diúrno. Coñecendo o sistema dunar e a lagoa de Doniños polo día. 14/10/23. 20 participantes.
6. - Río Cuberto. O río Beelle ao seu paso pola Capela. Tivo que ser cancelada debido aos temporais que provocaron que se desbordase o río na zona a percorrer, a data prevista era o 11/11/23.

E. CONFERENCIAS 169 asistentes.

- Marismas de Betanzos. Charla organizada pola Fundación Fragas do Mandeo, GNH e SGHN-As Mariñas. 12 participantes presenciais e outros en conexión en liña. 21/09/23.

- Conferencias dentro do ciclo “Xuntanzas Naturalistas” patrocinado pola Deputación da Coruña:

1. “A dinámica costeira”. O mar cómese as costas de Galicia nun escenario de cambio. Augusto Pérez Alberti (Investigador e catedrático de Xeomorfoloxía da USC). 02/06/23. 58 asistentes.
2. “A Caza de baleas en Galicia”. A moratoria da caza de baleas en Galicia. Xosé Manuel Penas Patiño (Naturalista, ornitólogo, divulgador e activista medioambiental). 04/11/23. 17 participantes.
3. “O mexilón de río en Galicia”. Ecoloxía e conservación. Catuxa Varela Dopico (Bióloga investigadora da USC). 17/11/23. 20 participantes.
4. “Experiencias na gravación de imaxes na natureza”. O documental de natureza. Técnicas de realización. Adrián Vilas (Documentalista). 28 participantes.
5. “A xestión da biodiversidade”. Sen biodiversidade non hai negocio. Diego Juffe (Consultor independente de biodiversidade). 23 participantes.
6. “A lagoa de Sobrado”. El lago de Sobrado, una gran historia por conocer. Rafael Carballeira (Investigador e profesor na Univ. de Valencia). Prevista para o 29/12/23 foi cancelada por enfermidade do conferenciante.

F. ESCRITOS PRESENTADOS

- Envío de convocatoria de ALO 2023 a socios. 09/02/23
- Envío da estatística da Biblioteca 2022 ao INE. 28/02/23
- Envío á XDX de queixa por non consideración de propostas da Delegación de Ferrol na solicitude da subvención da Deputación da Coruña para o 2024.

G. DEFENSA DO MEDIO AMBIENTE

- Visita ás Brañas do Seixo (Vilaboa, Valdoviño) con Fernando Sanesteban do Delegado de Ferrol, o Vogal de Xeoloxía, o Administrador do Museo e o socio Manuel Arzúa. 16/04/23.
- Visita sobre as Brañas do Seixo (Vilaboa, Valdoviño) con Fernando Sanesteban e directiva de Vilaboa do Delegado de Ferrol, o Vogal de Xeoloxía, o Administrador do Museo e o socios Manuel Arzúa. 14/05/23.
- Asesoramento da SGHN a na limpeza solidaria da praia do Vilar organizada por Recinor e Rotary Club o 20/05/23 para recadar fondos para a Fundación Aperta. -Colaboración co Plan Píllara en praias de Ferrolterra-Ortegal.

H. CONSULTAS

- Consulta de particular que enviou formulario para participar na limpeza da praia do Vilar organizada por Recinor e que no recibiu resposta. 19/05/23.
- Pingota Comunicación, solicita información sobre seguros para actividade de voluntariado en limpeza de praia do Vilar) 05 e 06/04/23.
- Recibido correo e fotos de particular da Graña alertando da actuación no Monte de Fontelo. 15/07/23.

I. MEDIOS DE COMUNICACIÓN

- Entrevista ao Delegado de Ferrol en RNE sobre a camariña. 04/01/23.
- Web do Concello de Valdoviño: O Concello conmemorará o Día dos Humidais cunha visita guiada pola SGHN á lagoa da Frouxeira do alumnado do CPI Atios

<https://www.concellodevaldovino.com/o-concello-conmemorara-odia-dos-humidais-cunha-visita-guiada-pola-sghn-a-lagoa-da-frouxeira-do-alumnado-do-cpi-atios/> 30/01/23.

- Valdoviño conmemorará o Día dos Humidais cunha saída guiada pola SGHN 31/01/23.

<https://www.diariodeferrol.com/articulo/comarcas/valdovino-conmemora-dia-humedales-visita-guiada-sghn4158480>

- Entrevista ao Delegado de Ferrol polo Día dos Humidais e polas actividades conmemorativas (saída a Frouxeira con CPI Atios, Charla “A recuperación da Frouxeira en 1984”...) 02/02/23.

https://www.cope.es/emisoras/galicia/a-coruna-provincia/ferrol/audios/mediodia-cope-ferrol-2-2-2023-1230-13001320-1400-horas-20230202_2170842

- Entrevista ao delegado na COPE sobre a situación das píllaras 27/03/23.

- Asesoramento da SGHN-Ferrol á iniciativa solidaria do Rotary Club e Recinor coa limpeza da praia do Vilar 19 e 22/05/23.

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/2023/05/19/recinor-rotary-club-impulsan-limpieza-playa-vilar-covas/0003_202305F19C6994.htm?utm_medium=referral&utm_source=facebook&utm_campaign=fbferr

<https://galiciaartabra.es/archivos/292852>

- Conferencia de Pérez Alberti “A dinámica costeira”, a impartir o día 2 de xuño. 23/05/23.

<https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/2023/05/23/augusto-perez-alberti-hablara-sobre-subida-nivel-marcanido/00031684828729280371406.htm>

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/ferrol/2023/05/22/ferrol-charla-sghn-augusto-perez-alberti/0003_202305F22C6993.htm

[https://www.facebook.com/SociedadeGalegadeHistoriaNatural/posts/pfbid02zSVyY5FDNDVGoykCoKAXnHUQcRZPnEXmuMeorofrXiGgGzXpAn4aLZRmAcCLHBPI?_cft_0\]=AZWbZIAoGXNVLS18ar1ga6SP4mibvodzqwr5XA1OSOaCB6ltWKMnzWrDshytHLVaUK3ux9MYvYiddSoHHzg_U5FPGL1X9Dcn_sVpPzdFYvZsjjgraDEN1uv8u1sO2qZbL2PETPRMj72vyRXjS4cNiNPWH8lmW9IZzplT00X4Ru_7pailN_NjQI-8ledfTIW2iRIZMQQ0prfL3OsL-IN-QPm1l&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/SociedadeGalegadeHistoriaNatural/posts/pfbid02zSVyY5FDNDVGoykCoKAXnHUQcRZPnEXmuMeorofrXiGgGzXpAn4aLZRmAcCLHBPI?_cft_0]=AZWbZIAoGXNVLS18ar1ga6SP4mibvodzqwr5XA1OSOaCB6ltWKMnzWrDshytHLVaUK3ux9MYvYiddSoHHzg_U5FPGL1X9Dcn_sVpPzdFYvZsjjgraDEN1uv8u1sO2qZbL2PETPRMj72vyRXjS4cNiNPWH8lmW9IZzplT00X4Ru_7pailN_NjQI-8ledfTIW2iRIZMQQ0prfL3OsL-IN-QPm1l&_tn_=%2CO%2CP-R)

https://twitter.com/SGHN_Galicia/status/1661093278735843338?ctx=HHwWlIC2najsY0uAAAA

- Citan á SGHN en varios artigos sobre a solta de píllara das dunas en Esmelle 11/08/23.

<https://www.diariodeferrol.com/articulo/ferrol/cria-cautividad-permite-siga-aumentando-zona-poblacion-pillaras4401570>

<https://galiciaartabra.es/archivos/302031>

<https://www.ferrol360.es/seis-ejemplares-de-pillara-se-suman-al-habitat-de-la-playa-de-esmelle/>

- Entrevista ao Delegado de Ferrol de La Región sobre o 50 aniversario da SGHN, e sobre os comezos da SGHN como GOG. (31/08/23, publicado 03/09/23).

<https://www.facebook.com/photo/?fbid=691463643007937&set=pb.100064329236305.-2207520000>

- Deseño e difusión nas RRSS do cartel co programa das actividades da Deputación 2023 07/09/23.

<https://sghn.org/actividades-de-interpretacion-do-medio-outono-naturalista-2023/>

<https://www.facebook.com/SociedadeGalegadeHistoriaNatural/posts/pfbid089ZQeCNHRcB76nwDwNrWfC41bCRFzG7HrsAZtZPdE1GsXece5sDj1f1ecbVwqv1f1>

<https://www.facebook.com/SociedadeGalegadeHistoriaNatural/posts/pfbid0pN4z21dsPAgX5L8LQrdqKPUatZxvJAV3d3jUtp4fid3nN3YN7XSHSK5YMeA69ZPZl>

- Reportaxe no Diario de Ferrol: “¿A qué se debe el aumento de varamientos?” con intervención do Delegado de Ferrol 14/09/23.

<https://www.diariodeferrol.com/articulo/comarcas/reportaje-debe-aumento-varamientos-4436869>

- Ruta diúrna de Esmelle dentro de Outono Naturalista 19 e 20/09/23.

<https://galiciaartabra.es/archivos/306503?fbclid=IwAR1d7ERh7b1jvK6TVMtmHpt1Pr2iADaPUeKiem1OaeecoWCS5sQela7EIA>

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/2023/09/20/outono-naturalista-sghn-propone-ruta-molinos-esmelle-dia24/0003_202309F20C2994.htm

- Entrevista ao Delegado en Radio Voz sobre “Outono Naturalista 2023” 21/09/23.

https://www.ivoox.com/esmelle-acollera-o-domingo-unha-nova-actividade-de-audios-mp3_rf_116428726_1.html

- Actividade intermareal nas Mirandas. 21 e 25 /09/23.

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/ares/2023/09/21/sghn-hara-actividad-mareas-ares/0003_202309F21C5_COPY991.htm
<https://galiciaartabra.es/archivos/306643?fbclid=IwAR1E5kCQ0KJitIMJQ7SURHi3EVvIO7sv6NLs46glgq7vUuXbZlkoNbTWQ>

- Saída nocturna por Doniños 04/10/23.

https://www.cope.es/emisoras/galicia/a-coruna-provincia/ferrol/ferrol-ocio-y-cultura/noticias/sociedade-galegahistoria-natural-oferta-este-sabado-paseo-nocturno-por-doninos-20231003_2930061

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/2023/10/04/sghn-invita-recorrer-playa-laguna-doninos-noche/0003_202310F4C4992.htm

<https://www.ferrol360.es/el-doninos-nocturno-a-traves-de-una-ruta-con-la-sghn/> - Saída diurna por Doniños 10/10/23.

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/2023/10/10/sghn-organiza-ruta-diurna-lago-playa-doninos/0003_202310F10C3993.htm?utm_medium=referral&utm_source=facebook&utm_campaign=fbferr

- Charla de Penas Patiño 02/11/23.

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/2023/11/03/penas-patino-imparte-charla-sobre-moratoria-cazaballenas/0003_202311F3C4991.htm?utm_medium=referral&utm_source=facebook&utm_campaign=fbferr
<https://galiciaartabra.es/archivos/310987>

- Conferencia de Catuxa Varela sobre o mexilón de río 13 e 17/11/23.

<https://sghn.org/o-mexilon-de-rio-en-galicia-ecologia-e-conservacion/>

https://twitter.com/SGHN_Galicia/status/1723390388663095774

https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/ferrol/2023/11/17/conferencia-catuxa-varela-sociedade-galega-historianatural-sobre-meillon-rio/0003_202311F17C4995.htm

<https://galiciaartabra.es/archivos/313189?fbclid=IwAR3MeW3GZm374LEk5EB7URzXsVocqQKdpl89nQk1rEKsOfGJ9cSErli-qA>

- Actividades de decembro baixo patrocinio da Deputación 2023 01/12/23.

<https://sghn.org/visitas-en-decembroaomuseo-de-historia-natural/>

<https://www.facebook.com/SociedadeGalegadeHistoriaNatural/posts/pfbid0hA5HJPurgWtCDbaYaADbrwAtJhPaFkHwGE61GTEFLGhCyivTQU99KCLLApdDQdHYI>

<https://www.facebook.com/SociedadeGalegadeHistoriaNatural/posts/pfbid02MJTEA2uFbR8BT563YNhAvtU8utpRaLnwFhmwTJV28U15ZGr4PJT2XuDT3bpETKLal>

- Charla de Diego Juffe 14/12/23.

<https://galiciaartabra.es/archivos/316525> <https://sghn.org/sin-biodiversidad-no-hay-negocio-el-rol-del-sector-privado-en-la-conservacion-de-la-naturaleza/> https://twitter.com/SGHN_Galicia/status/1733865516568019014

- Conferencia de Rafa Carballeira. 26/12/23.

https://twitter.com/SGHN_Galicia/status/1739625247387578596 <https://www.ferrol360.es/la-sghn-cierra-su-ciclo-de-xuntanzas-naturalistas-con-una-charla-este-viernes/> <https://sghn.org/el-lago-de-sobrado-una-gran-historia-por-conocer/>

J. BIBLIOTECA (17, excepto catalogación e consultas)

1. - Catalogación, xestións e atención de consultas bibliográficas de particulares.
2. - Entrega de lote de libros doados por IBADER. 20/01/23.
3. - Envío da estatística da Biblioteca 2022 ao INE. 28/02/23.
4. - Envío a Heteropterus de números atrasados de Paspallás da SGHN en troque dos números recibidos deles. 23/03/23.
5. - Doazóns de libros á Biblioteca por parte de socios, non socios, e institucións, entre eles:
 1. - Solicitud de libros á Xunta de Galicia (Árbores e formacións senlleiras). 29/03/23.
 2. - Solicitud de libros á Deputación da Coruña: "Apuntando ao mar"
 3. - Doazón de lote de libros de carácter infantil por parte da escola Galiña Azul de Esteiro.
 4. - Doazón de lote de libros por parte de Pablo Torrella: Historia de Galicia (enciclopedia) e narrativa relacionada coa natureza (viaxes, expedicións natureza...).
6. - Solicitud a ADEGA de números atrasados de CERNA
7. - Difusión en redes sociais de asuntos relacionados coa biblioteca.

8. - Múltiples xestións relacionadas coa posibilidade de solicitar ou non ao Concello de Ferrol a subvención para a biblioteca:

1. - Correo da Técnica de Educación ao respecto da subvención da Biblioteca 2023. 21/03/23.
2. - Resposta a correo da Técnica de Educación trasladando comunicación do delegado ao respecto da subvención da Biblioteca 2023. 22/03/23.
3. - Redacción por Pablo Torrella de proxecto de actividade para biblioteca 2023. 12/04/23.
4. - Xuntanza do Delegado coa Técnica de Educación e un xurista do Concello, para solicitar a modificación do convenio nominativo da actividade “A Biblioteca sae ao medio” para posibilitar realizalo con contratación externa, ao abeiro da Lei de Subvencións. 27/04/23.
5. - Chamada do Negociado de Educación por mor de “non ter solicitada a subvención do convenio da biblioteca deste ano”, trasladándose estar á espera do resultado da reunión do 27/04. 23/05/23.
6. - Chamada dende a Concellería de Educación porque non se entregou solicitude do Convenio “A Biblioteca sae ao Medio” e posterior chamada do Delegado á Concellería de Educación. 08/07/23.
7. - Reunión no Concello de Ferrol do Delegado coa nova Concelleira de Educación, para informala da reunión do 27/04, quedando pendente de estudo polo Concello a adaptación do convenio nominativo. 30/08/23. Non houbo avances e non se firmou o convenio en 2023.

DELEGACIÓN DE OURENSE

RESUMOS					
Correspondencia ordinaria	Escritos á Admón.	Denuncias a Xulgados	Notas de Prensa e intervención nos medios de comunicación	Correos electrónicos enviados – destinatarios	Km automóbil
	29		1	1562 – 15972	18487
Conferencias /Charlas – Persoas acadadas	Excursións/saídas monitorizadas – persoas acadadas	Traballos de investigación - participantes	Informes ambientais	Minutos teléfono	Horas investidas
15 – 730	12 – 350	10 – 100		1805	3219

INFORME DE SITUACIÓN

O ano 2023 unha vez máis foi mostra do traballo conxunto da Directiva de SGHN-Ourense coa participación activa de varios socios da delegación e a colaboración coas seccións de SGHN (Sección Antela, Sección de Ornitoloxía, Sección de Entomoloxía, Sección de Herpetoloxía), así como a interacción con outras asociacións ambientalistas e non ambientalistas (Ateneo de Ourense, Asociación de Estudos de Santa Mariña de Augas Santas, Centro de Estudos da Limia, CDR O Viso, Ámigas das Árbores, Plataforma Non ao peche da UPO), que permitiu o desenvolvemento dun bó número de actividades ao longo do ano manténdose unha presenza máis constante da SGHN-Ourense nos medios de comunicación e nas redes sociais, como se reflicte nas horas investidas, no intercambio de correos e no número de persoas participantes.

Como máis relevante do ano sinalamos a conmemoración dos 50 anos da SGHN-GOG que guiou practicamente toda sas actividades da SGHN-Ourense e que culminou coa celebración dunha estupenda xornada o día exacto do aniversario cunha visita guiada ao Mosteiro de San Pedro de Rocas e rematando cunha pequena festa-celebración no entorno da Ermida da Virxe do Monte coa magnífica colaboración da Comunidade de Montes de Loña do Monte e a Asociación de Veciños de Loña do Monte e recibindo agasallo se recoñecemento do concello de Nogueira de Ramuín; rematando cunha espectacular noite de estrelas e planetas coa profunda explicación a cargo do noso consocio Paco Fernández.

Tamén a nosa Delegación desenvolveu outra actividade para celebrar os 50 anos organizando unha saída polo Parque Natural da Serra da Enciña da Lastra dirixida a todos os socios da SGHN, onde colaboraron tanto a encargada do centro de recepción de visitantes como o garda ambiental quen nos explicou cuestións varias do espazo natural: destacando desde SGHN o traballo realizado nos eu momento para que este espazo se declarara como Parque Natural.

Ademáis, neste pasado ano, destacamos tamén as seguintes actividades:

- O censo de aves acuáticas invernantes na provincia de Ourense, coa participación de 29 persoas censando 23 lugares, incrementándose en dous os lugares censados e en 8 os participantes; cabe destacar a colaboración de varios novos socios da Delegación.
- Seguimos organizando as saídas habituais, como a celebración do día das Aves Migratorias tanto de primavera como de outono pola Limia a primeira e pola enseada Umia-O Grove a segunda, o Día do Medio Ambiente por Sande, a XIII edición de “Na procura do Abellaruco” por terras da Mezquita ou a conmemoración do Día das Zonas Húmidas pola Limia con charla final sobre a restauración de humidaís e as actuacións que SGHN-Sección Antela ten levado a cabo.
- Xiráronse visitas máis restrinxidas a lugares como Villafáfila (da que organizamos unha preciosa conferencia ao remate da Asemblea Xeral da Delegación), Bares, Enciña da Lastra, Trevinca, Valdeorras, Laza, Trives, Viana, tanto de investigación como de divulgación.
- Coa sección de entomoloxía visitamos Lousado e Oseira para observación de bolboretas, libeliñas e outros insectos; así mesmo retomamos a “Noite de Avelaiñas” nesta ocasión no Puzo do Lago de Maside.
- Organizamos unha saída polo campus de Ourense para revisar e limpar as caixas-niño instaladas dous anos atrás.
- Por último, preparamos para a plataforma Non ao peche da UPO unha saída pola cidade de Ourense baixo o epígrafe de “Ourense cidade Verde” que pretendeu mostrar a diferenza de vexetación e a súa necesidade desde o centro da cidade ata a beira do río Loña, e destacando a sobreira das Lagoas, a única árbore senlleira do concello de Ourense. Nesta actividade colaboraron activamente persoas vinculadas a Amigas das Árbores que se sumaron á saída organizada por nós e nos fixeron diversos comentarios moi ben traídos.
- Como final, sinalar, a raíz da anterior actividade, a intervención nos medios de comunicación cunha entrevista sobre dita saída, e que o diario titulou acertadamente “Unha ruta polo

Ourense Verde, unha cidade na que faltan árbores e sobra asfalto”.

Seguiuuse participando no facebook da SGHN con diversas entradas e tamén no Instagram con varios envíos para publicar, e na páxina electrónica.

Como todos os anos, continuouse a revisión diaria dos boletíns oficiais e medios de comunicación e envío ao resto de Delegacións e Seccións, así como a colaboración na páxina electrónica de SGHN e a participación nos temas propostos pola Xunta Directiva Xeral de SGHN.

E como avance para o próximo ano 2024, iniciouse a organización dunha actividade có CEIP Irmans Villar para a instalación de caixas-niño para aves no Xardín do Posío de Ourense, tamén os traballos para publicar unha “Pequena Guía de Aves de Ourense” de carácter eminentemente divulgativo dirixido a escolares, do que queda pendente para o ano 2024 o remate de debuxos, a maquetación e a impresión.

ESPAZOS

A Limia resultou o espacio máis atendido pola nosa Delegación colaborando nos traballos da Sección Antela, xirando visitas de investigación e seguemento da nidificación da conícara (*Vanellus vanellus*), presentando alegacións a novas granxas ou ampliación doutras e aos proxectos de reestruturación parcelaria. Destacamos as axudas nos traballos de recuperación de hábitats no “Humidal Antonio Villarino” e en varias parcelas alugadas ao BANTEGAL e tamén nos traballos e xustificación da subvención Rede Natura. Revisamos a posible tala de carballos no entorno do ENIL A Carballa da Rocha, sen detectar afeccións.

Con relación a outros espazos, a maiores dun seguemento xeral, participouse nunha reunión da Reserva da Biosfera de Allariz.

FLORA

En canto ao arboredo xirouse comunicación á Deputación de Ourense e ao Concello de Xinzo de Limia pola posible poda das árbores da Avenida de Celanova en Xinzo, tras comunicación dun consocio, finalmente a poda produciuse moi correctamente de acordo a informacións de consocios nosos. Como todos os anos seguíuse a problemática do arboredo e a flora exótica.

FAUNA

Durante o mes de xaneiro realizáronse os censos de acuáticas invernantes en vinte e tres localidades da nosa provincia e coa participación de 29 persoas; así mesmo algún consocio colaborou no censo doutros lugares de Galicia. Fíxose, como cada ano, un seguemento xeral da caza e da pesca na provincia. Constatouse e seguíuse a colonia de nidificación de *Ardea cinerea* en Valdeorras e a crianza de *Vanellus vanellus* na Limia, e seguimos a nivel xeral a nidificación de *Ciconia ciconia* na provincia. Neste apartado debemos incluír a solicitude ao Concello de Ourense para a instalación de caixas-niño no Xardín do Posío de Ourense, unha actividade para o CEIP Irmáns Villar coa colaboración da Aula da Natureza do Concello de Ourense, a realizar no vindeiro ano. Así mesmo iniciamos os traballos de elaboración de textos e debuxos para publicar unha “Pequena Guía de Aves de Ourense” de carácter eminentemente divulgativo dirixido a escolares, finalmente se avanzou bastante o tema e o Concello de Ourense encargárase do pago da impresión dos exemplares, que se fará tamén no ano 2024.

FORESTAL. INCENDIOS E MONTES

De novo fíxose durante 2023 un seguemento continuado dos incendios forestais. Neste ano seguimos coas alegacións a cambios de uso de varias parcelas para paso de forestal a agrícola, ou a arroteamentos varios na provincia en varios casos para a instalación de viñedos e de novas reesturacións parcelarias.

OUTROS TEMAS

Seguemento de outros temas como, enerxía, ríos, demografía, política, urbanismo, estradas e ferrocarril, agricultura e gandería, cambio climático, contaminación incluso lumínica, minería, etc. Fíxose un análise máis exhaustivo da ampliación da estrada na contorna de San Pedro de Rocas ata a súa execución final, constatando o que SGHN dixo desde o principio con mínima afección ao entorno natural.

Máis especificamente alegouse ao proxecto de obra de mellora da seguridade na estrada N120 desde Peares a Ourense, solicitando principalmente a preservación do río e recordando feitos varios que constataron as alegacións de SGHN cando a súa construción. Tivemos unha entrevista coa Alcaldía de Verín en relación a un posible futuro LIFE sobre o río Támega e o seu saneamento e recuperación ambiental. En canto a contaminación, ademais do seguemento xeral, alegouse á ampliación dun cebadeiro de gando vacún na Gudiña.

No canto da Enerxía, alegouse aos parques eólicos Oencia, A Limia-Altos de Verín e A Limia-Sarreus, e respostouse á solicitude de informes dos parques eólicos de Mistral e Tramontana en Baltar; finalmente se alegou á macroplanta fotovoltaica da Gudiña e á súa infraestrutura de evacuación que afectaría a un dos poucos lugares de nidificación da águia real en Galicia.

Por último, e de resultados da saída por Sande na conmemoración do Día do Medio Ambiente, xiramos sendos escritos á Dirección Xeral da Consellería de Cultura e ao Concello de Cartelle para que procuraran o aseguramento e conservación da Torre de Sande.

TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN, XEIRAS NATURALISTAS E EXCURSIÓNS

- Seguemento da nidificación de *Vanellus vanellus* en A Limia.
- Seguemento da colonia de cría de *Ardea cinerea* en Valdeorras.
- Censo de aves acuáticas invernantes da provincia de Ourense.
- Seguemento da nidificación de *Ciconia ciconia*.
- Seguemento de flora de interese na Limia.
- Visitas de seguemento a diversos espazos de interese: A Limia, A Rúa e Valdeorras, Enciña da Lastra, Laza, Trives, Viana.
- Estudo interdisciplinar da Serra da Martiñá.
- Colaboracións no Atlas de Papilionidade de Galicia.
- Proxecto de recuperación de *Nymphaea alba* na Limia, coa Sección Antela e Gemosclera.
- Conmemoración do Día das Zonas Húmidas pola Limia.
- Celebración dos 50 anos da SGHN pola Enciña da Lastra.
- Conmemoración do Día das Aves Migratorias da primavera pola cidade de Ourense.
- Celebración do Día do Medio Ambiente por Sande.
- XIII “Na Procura do Abellaruco” por terras da Mezquita.
- “Bolboretas, Libeliñas e outros insectos” por Lousado e Oseira.
- “Avelaíñas” no Puzo do Lago de Maside.
- Saída por Bares con Antonio Sandoval para socios da Delegación.
- Conmemoración do Día das Aves Migratorias de outono pola enseada Umia-O Grove con Álvaro Rodríguez e Lidia Romero.
- “Ourense cidade verde”, paseo pola cidade desde o Posío ata o río Loña, rematando na sobreira senlleira das Lagoas; organizada para a plataforma Non ao peche da UPO.
- Visita a Villafáfila para socios da Delegación.

INFORMES AMBIENTAIS

- Censos de aves acuáticas invernantes na provincia de Ourense no ano 2023

CONFERENCIAS, CHARLAS E OUTRAS ACTIVIDADES

- Limpeza caixas-niño no campus de Ourense
- Conferencia “É hora da restauración dos humidais: actuacións da SGHN-Sección Antela” por Serafín González
- Conferencia “Villafáfila, un paraíso cercano” por Isabel Álvarez e Marcos Freán
- Charla “De Estaca de Bares á Limia: a emoción de ver aves” por Serafín González e Antonio Sandoval
- Celebración dos 50 anos de SGHN no Mosteiro de Rocas e na Ermida da Virxe do Monte, coa colaboración da CMVMC e a AVV de Loña do Monte e o Concello de Nogueira de Ramuín
- Observación de estrelas e planetas e máis desde a Ermida da Virxe do Monte, con Francisco José Fernández e Mª Elena Theotonio
- Axudas á Sección Antela nos traballos de mellora de hábitats no Humidal Antonio Villarino e nas parcelas alugadas ao Banco de Terras de Galicia
- Visita guía á cidade da Coruña organizada polo Ateneo de Ourense
- Visita á igrexa de Mugares organizada polo Ateneo de Ourense
- Visita á vila de Monforte organizada polo Ateneo de Ourense
- Conferencia “Terremotos” por José Ramón Seara coa organización do Ateneo de Ourense
- Conferencia “A árbore con outra mirada: Simbolismo e Estética na pintura do Renacemento italiano” por Mercedes Gallego coa organización do Ateneo de Ourense
- Presentación do libro “A historia de España baséase en falacias ...” por Francisco Calo coa organización do Ateneo de Ourense
- Presentación do libro “A invención da Gallaecia e a minaría do ouro” por Óscar Pazos coa organización do Ateneo de Ourense
- XI Xornadas da Asociación de Estudos de Santa Mariña de Augas Santas

SECCIÓN DE ASTRONOMÍA E CONTAMINACIÓN LUMÍNICA

A. ENTREVISTAS COS MEDIOS DE COMUNICACIÓN

Participación na charla de presentación do congreso de fotografía de longa exposición de Ares en Radio-Voz Ferrol 05-06-2023.

Participación na charla de ponentes do congreso de fotografía de longa exposición de Ares en Radio-voz Ferrol 14-07-23

B. ACTIVIDADES

A carón da Asociación de Fotografía Ferrolterra, se levaron a cabo varias actividades da sección dentro do congreso de fotografía de longa exposición; nos concellos de Muras e Ares:

Inaugurouse a exposición de astrofotografía e levouse a cabo unha charla coloquio onde participaron asistentes ao evento e público en xeral (30 persoas). 6 de setembro de 2023.

8/07/2023 “Os Increíbles céos de Muras” 187 persoas.

12/08/2023 “Os Increíbles céos de Muras” 208 persoas

6/09/2023 inauguración da exposición da sección de astronomía no Museo da SGHN Ferrol.

SECCIÓN DE ANTELA

RESUME CORRESPONDENCIA					
Correspondencia ordinaria	Escritos á Admón.	Denuncias	Notas de Prensa	Outros	TOTAL
	2				2
RESUME ACTUACIÓNS					
Conferencias /Charlas	nº asistentes x acto	Excursións/saídas monitorizadas	nº asistentes x acto	Visitantes Museo	Horas investidas
		4	34+41+52+25		Aprox 200

A. ACTIVIDADES PÚBLICAS

1. Celebración do "Día mundial de los Humedales" (04/02/2023)
2. 1ª Visita guiada ao humidal artificial das areeiras de Sandiás (29/07/2023) en colaboración Concello de Sandiás.
3. XIII edición da actividade "Na procura do Abellaruco" (01/07/2023)
4. Visita guiada aos proxectos de restauración Veiga de Gomareite e Poza das Conícoras no XXXVI Congreso Asociación de Ensinantes de Ciencias de Galicia (24/11/2023)

B. ESCRITOS PRESENTADOS

Comunicación de desenvolvemento de actividade de inmersión na canle de Antela na Limia con Gemosclera á:

1. Confederación Hidrográfica Miño-Sil e
2. Xefatura Territorial da Consellería de Medio Ambiente.

C. XESTIÓNS VARIAS

1. Comunicaci3ns varias c3 con Concelleiro de Cultura do Concello de Sandiás e responsables da Enciga para desenvolvemento de actividades.
2. Elaboraci3n e presentaci3n dos informes anuais correspondentes á xesti3n de cada un dos 84 predios alugados ao Bantegal.
3. Reuni3n cun propietario particular para avaliar a posibilidade de asinar un acordo de custodia do territorio sobre unha parcela de 11,2 Ha pr3xima á Veiga de Gomareite. De momento, non se acadou acordo pero mellorouse o estado do predio ao instalarse barreiras de acceso e 3 retirar o propietario varias montoneiras de lixo e escombros do predio.
4. Presentaci3n da candidatura aos premios Fondena 2023 na procura de financiaci3n para dar continuidade aos proxectos de restauraci3n; o premio foi concedido a outra entidade.
5. Trámites varios con Gemosclera co firma do convenio de colaboraci3n para a conservaci3n dos nenúfares en Galicia traballando na elaboraci3n de distintos documentos e primeiras actuaci3ns.

D. TRABALLOS DESENVOLVIDOS

1. II Fase do proxecto "Poza das conícoras" xunto con acci3ns puntuais para o control de vexetaci3n tratando de manter os bancos areosos creados; esta actividade viuse condicionada polas chuvias do outono e a subida do nivel da auga da areeira que impediu algunhas das actuaci3ns previstas de

refino e adecuación de noiros e illotes.

2. Seguemento dos 84 predios alugados ao Bantegal, con retirada puntual de lixo e exóticas invasoras.

3. Seguemento dos proxectos previos Humedal Antonio Villarino (1,2 ha), Veiga de Gomareite (16 ha) e Poza dos Arieiros (1,1 Ha.). Na Poza dos Arieiros estaba previsto cara a final de ano traballar no control da vexetación arbórea e arbustiva e remodelar a configuración da microtopografía, traballo que debeu desbotarse cúa subida tempera do nivel da auga e a limitación para a utilización de maquinaria pesada.

4. Estudio das poboacións de nenúfar branco *Nymphaea alba* en Galicia con revisión de ortofotografía e bibliografía, traballo de campo para localización as masas de nenúfar da Limia e actividade de inmersión o 23/06/2023 para avaliar o estado das principais masas de *Nymphaea alba* na canle de Antela. Ademais primeira proba de cultivo desta especie e a localización de 4 “manchas” de *Numphar lutea* que tamén serán tidas en consideración nos traballos a desenvolver no futuro.

5. Xestión da vexetación mediante desbrozado mecanizado no Humedal Antonio Villarino (1,3 ha.) e nas parcelas 20083201308 (2,55 ha.) e 20083201330 (0,65 ha.) máis creación de franxa de seguridade (680 m2) na parcela 20073200038.

E. PROPOSTAS PARA 2024.

Desenvolveranse as habituais saídas de divulgación e darase seguemento aos proxectos en marcha: custodia do territorio das parcelas alugadas ao Bantegal e Humedal Antonio Villarino; ademais retomaranse as actuacións aplazadas no ano 2023, especialmente os axustes con maquinaria pesada nas Pozas dos Arieiros e das Conícoras cando as condicións o permitan.

Dentro do convenio con Gemosclera traballarase para a mellora das poboacións de nenúfar (*Nymphaea alba* e *Numphar lutea*) avaliándose as posibilidades de cultivo e/ou propagación de exemplares a novas localizacións coas condicións axeitadas e dentro dos proxectos da SGHN. Asemade, presentárase ante a Xunta solicitude para dar continuidade aos traballos de mellora da Veiga de Gomareite na convocatoria de axudas 2024_2025 dirixidas a concellos en Rede Natura 2000.

SECCIÓN DE BOTÁNICA

RESUME CORRESPONDENCIA				
Correspondencia ordinaria	Escritos á Admón.	Denuncias a Xulgados	Notas de Prensa	Outros (correos electrónicos)
0	0	0	0	100
RESUME ACTUACIÓNS				
Conferencias	nº asistentes	Correo-Boletín informativo	Nº Fichas Flora Exótica Invasora	Nº Fichas Liques de Galicia
0	0	0	0	7

A. INFORME DE SITUACIÓN

A sección mantivo o mesmo enfoque que en anos anteriores, orientado á compilación de rexistros de campo de diversas especies de flora autóctona e exótica invasora.

Continuación coa divulgación e realización do atlas de Flora Exótica Invasora.

B. DIVULGACIÓN

Grazas á colaboradora da sección e socia Mª Eugenia López de Silanes, continúaase coa publicación das Fichas de Liques de Galicia, publicándose na web e nas Redes Sociais 7 en todo o ano (fichas 31 a 37).

C. ORGANIZACIÓN/XESTIÓN

Colaborouse coa Delegación de Pontevedra na organización das VI Xornadas Galegas de Patrimonio Natural e Biodiversidade.

Colaborouse coa Sección de Ornitoloxía nos Censos de Aves Invernantes.

Colaborouse coa Sección de Herpetoloxía no Atlas de Hérxpetos.

Tamén se atenden as persoas que fan consultas botánicas, tanto vía correo electrónico como whatsapp.

SECCIÓN DE ENTOMOLOXÍA

RESUME CORRESPONDENCIA					
Correspondencia ordinaria	Escritos á Admón.	Denuncias a Xulgados	Notas de Prensa	Outros	TOTAL
0	2	0	0	225 e-correos	227
RESUME ACTUACIÓN					
Conferencias /Charlas	nº asistentes	Excursións/saídas monitorizadas	nº asistentes	BMS	Horas investidas
0	0	2. En colaboración coa deleg. Ourense e coa deleg. Pontevedra	41	200 horas/ 7 asist.	252,02

A. INVESTIGACIÓN

Participación no BMS (Butterfly Monitoring Scheme) nas localidades de Xunqueira de Alba (Pontevedra), Sálvora (Santa Uxía de Ribeira) e Barxas-Quintíans (Vigo).

Participación no National Moth Week.

Mostraxes en diversas áreas da xeografía galega para incorporar ó inventario e cartografado dos insectos. Este labor, realizado coa colaboración de varios socios, está a permitir incorporar moita información para o coñecemento das especies presentes en Galicia, estado de conservación, datos para alegacións, etc. Durante este ano 2023 incorporáronse 3.723 novos rexistros de diversas ordes

de insectos. As horas de traballo de campo e laboratorio de socios e colaboradores non están computadas.

Colaboración no estudo "IS CLASSICAL TAXONOMIC ENTOMOLOGY DECLINING? SPAIN AS A CASE STUDY" organizado dende a Universidad Rey Juan Carlos.

B. DIVULGACIÓN

Durante este ano 2023 identificáronse 598 especies, que se incorporaron á base de datos.

Atendéronse diversas consultas (20) sobre identificación de artrópodos e coñecemento dos mesmos. Inclúese entrevista radiofónica sobre a presenza do mosquito tigre en Moaña (Pontevedra)

Na revista Paspallás revisáronse os textos de varias especies de insectos dentro do proxecto ERASMUS desenvolvido en Rianxo (A Coruña) e redactouse unha nota divulgativa sobre *Trichodes octopunctatus* (Cleridae, Coleoptera).

Conxunta e respectivamente coas delegacións de Ourense e Pontevedra, desenvolvéronse sendas xornadas divulgativas e de identificación de insectos, centrados en bolboretas e cabaliños do demo. A primeira no concello de Piñor (Ourense), á beira do río Arenteiro o 22/7/23 e segunda nas Gándaras de Budiño, á beira do río Louro, o 26/08/23.

C. OUTROS

Na liña de manter as autorizacións legais preceptivas para os socios que o solicitan, elaboráronse e presentáronse os informes de capturas de insectos de 2022 e solicitáronse os permisos para 2023, que foron obtidos.

PROXECTOS 2024

- Rematar a redacción do atlas e libro vermello dos Papilionoidea de Galicia. Estamos na fase de revisión e purga de datos e transcripción da bibliografía existente
- Fichas de bolboretas galegas, rematar a Familia Hesperidae, prevista para 2023, non foi publicada e completa a serie de bolboretas, o que se fará este ano. Ampliar a outros grupos.
- Incrementar as xeiras organizadas para socios, ben directamente, ben en colaboración con outras seccións e delegacións.
- Colaborar coa publicación na revista Paspallás.
- Crear na web da SGHN unha serie de fichas por especie. Fixéronse unhas tentativas, pero non se avanzou máis. Un proxecto aberto a quen queira colaborar e que potenciaremos este ano 2024.
- Non se avanzou na resolución dos problemas técnicos da galería de fotografías.
- Seguir investigando para crear una Base de datos moderna para rexistrar a información biolóxica dispoñible, empregando de software libre e versátil para calquera grupo zoolóxico ou botánico. Non se desenvolveron avances en 2023, pero é un tema presente para facilitar o traballo e estandarizar o mesmo.

SECCIÓN DE HERPETOLOXÍA

Data	Actividade
Todo o ano	Diversas saídas por toda Galicia cara a obtención de datos para o Atlas de Anfibios e Réptiles de Galicia, especialmente centradas nas cuadrículas peor prospectadas nos anteriores anos e tamén nalgúns especies de distribución máis restrinxida.
02/01/2023	Solicitude dos permisos de captura de anfibios e réptiles á Dirección Xeral de Conservación da Natureza para o ano 2023
05/01/2023	Envío dos permisos para a captura e posterior solta de herpetos para o ano 2023
05/01/2023	Envío de datos á AHE correspondentes ao ano 2022, segundo o convenio asinado entre ambas entidades para intercambio de datos.
02/04/2023	Toma de datos para a colaboración co Programa SARE, realizado pola Asociación Herpetológica Española (A.H.E.).
02/04/2023	Toma de mostras para a colaboración co Programa SOSanfibios, realizado pola Asociación Herpetológica Española (A.H.E.).
17/06/2023	Xeira herpetolóxica polo Carreirón co alumnado do I.E.S. da Illa de Arousa.
20/10/2023	1ª xuntanza telemática con diferentes expertos galegos de herpetoloxía para presentar á Xunta de Galicia unha proposta para o Listado de Especies Protexidas.
03/11/2023	2ª xuntanza telemática con diferentes expertos galegos de herpetoloxía para presentar á Xunta de Galicia unha proposta para o Listado de Especies Protexidas.
25/12/2023	Solicitude dos permisos de captura de anfibios e réptiles á Dirección Xeral de Conservación da Natureza para o ano 2024
28/12/2023	Envío de datos á AHE correspondentes ao ano 2023, segundo o convenio asinado entre ambas entidades para intercambio de datos.

ACTIVIDADES PREVISTAS ANO 2024

Data	Actividade
Todo o ano	Diversas saídas por toda Galicia cara á obtención de datos novos para a actualización do Atlas dos Anfibios e Réptiles de Galicia.
Xaneiro 2024	Envío dos permisos de captura de anfibios e réptiles aos colaboradores que o solicitaron.
Marzo/Xuño 2024	Colaboración co Programa SARE, realizado pola Asociación Herpetológica Española (A.H.E.).
Marzo/Setembro 2024	Colaboración co Programa SOSanfibios, realizado pola Asociación Herpetológica Española (A.H.E.).
Marzo/Abril 2024	Publicación na web da SGHN da 11ª actualización do Atlas dos Anfibios e Réptiles de Galicia, cos mapas das especies con datos ata decembro de 2023.
Decembro 2024	Solicitud dos permisos de captura de anfibios e réptiles á Dirección Xeral de Conservación da Natureza para o ano 2024.

SECCIÓN DE ORNITOLOXÍA

RESUME CORRESPONDENCIA					
Correspondencia ordinaria	Escritos á Admón.	Denuncias a Xulgados	Notas de Prensa	Outros	TOTAL
	1				
RESUME ACTUACIÓNS					
Conferencias /Charlas	nº asistentes	Excursións/saídas monitorizadas	nº asistentes	BMS	Horas investidas
1	40	2	55	9 mon	

A. ACTIVIDADES REALIZADAS

- Planificación, organización e realización dos censos de aves mariñas e acuáticas invernantes en Galicia, durante todo o mes de xaneiro-2023. Como en anos anteriores, logrouse unha cobertura do 100% das zonas establecidas de censo. Participaron na realización dos censos 120 voluntarios socios e non socios da S.G.H.N.
- Participación no Proxecto Erasmus+ “Climate Change studies and research in the EU co IES Felix Muriel de Rianxo:
 - 27/02/2023. Conferencia sobre a protección das aves, a cargo de Lidia Romero Amich, no Salón de Actos IES Félix Muriel. Nivel: 3ºeso. Asistentes: 40 estudantes.
 - 22/04/2023. Saída para ver aves primaverais desde a costa de Rianxo. Introducción á observación de aves. Práctica de observación con telescopios. Asistiron 36 estudantes, 1 profesor e 5 monitores. Utilizouse material óptico (4 telescopios) e material gráfico para identificación de aves.
- Celebración Día Mundial das Aves Migratorias. Roteiro ornitolóxico polo Complexo Intermareal Umia-O Grove. En colaboración coa Delegación de Ourense.
 - Día: Sábado 14/10/2023. De 10:00 a 20:00 horas. Presentación do Día Mundial das Aves Migratorias. Asistencia 18 participantes. 4 monitores.
 - Elaboración de material sobre a migración das aves
- Protección da biodiversidade na Lagoa de Sobrado dos Monxes. Escrito á Xefatura Provincial da Coruña da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas, solicitando:
 - Avalíe a presenza de fauna exótica invasora na Lagoa de Sobrado e, no seu caso, adopte as medidas necesarias para o seu control e erradicación.
 - Prohiba o baño e a navegación na Lagoa de Sobrado e proceda a sinalizala axeitadamente.
- Actividades de divulgación e información a socios e público en xeral a través do Correo electrónico: ornitologia@sghn.
- Participación nas redes sociais da SGHN

B. PROXECTOS 2024

- Censos de aves acuáticas e mariñas invernantes. Continuar coordinando, organizando e realizando estes censos. Publicación dos censos na revista Braña
- Divulgación da ornitología dentro da SGHN a través de actividades presenciais e dos recursos dixitais abertos actualmente na SGHN (páxina web, Instagram,..) e do correo ornitologia@sghn.org.

MUSEO DE HISTORIA NATURAL

MANTEMENTO E CONSERVACIÓN DAS COLECCIÓN S	CATALOGACIÓN, DIXITALIZACIÓN E MANTEMENTO DO FONDO S DOCUMENTAL	RECOLLIDA, CATALOGACIÓN E CONSERVACIÓN DE DOAZÓNS	PROXECTOS DE ESTUDO E INVESTIGACIÓN SOBRE FAUNA, FLORA, E OUTROS DO CONCELLO DE FERROL	PUBLICACIÓNS CIENTÍFICAS EN REVISTAS ESPECIALIZADAS SOBRE AS COLECCIÓN S DO MUSEO	PUBLICACIÓNS DIDÁCTICAS E DIVULGATIVAS SOBRE MEDIO AMBIENTE E O MUSEO
17	9	26	11	8	24
COLABORACIÓN ACTOS RELATIVOS Á SENSIBILIZACIÓN AMBIENTAL E Á DIVULGACIÓN DO PATRIMONIO	PARTICIPACIÓN EN XORNADAS TÉCNICAS OU ORGANIZATIVAS RELACIONADAS CON MUSEOS	XUNTANZAS	CHARLAS DIVULGATIVAS	EXPOSICIÓNS TEMPORAIS	DÍA MUNDIAL DO MEDIO AMBIENTE 2023 – DMMA 2023
21	10	8	9	7	- Visitas guiadas Biblioteca: 16 - Visitas guiadas na exposición permanente: 22
PRESENZA NOS MEDIOS	COLABORACIÓN NA RECOLLIDA DE ANIMAIS PARA O CRFS DE OLEIROS	COLABORACIÓN NA XESTIÓN E ACOLLIDA DE AVIFAUNA URBANA	COLABORACIÓN NA REDE GALEGA DE ABEIRMENTOS	CONSULTAS	ESCRITOS PRESENTADOS
48	22	9	19	136	25
PRÁCTICAS DE ALUMNADO FP E UNIVERSIDADE	VISITAS AO MHN	VISITAS EN LIÑA	VISITAS GUIADAS POR SEMANA SANTA	VISITAS GUIADAS NO NADAL PATROCINADAS POLA DEPUTACIÓN DA CORUÑA	VISITAS CON CARÁCTER TÉCNICO E MONOGRÁFICO
3	PRESENCIAIS 10.782	300	92 asistentes	87 asistentes	29
MUSEALIZACIÓN DA RÉPLICA E ESQUELETO DE CANDORCA	HORAS DE VOLUNTARIADO				
22 horas	Incontables				

INFORME DE SITUACIÓN

Continuidade das actividades e xestións do MHNF. Superados os niveis pre COVID en resultados de visitantes, actividades, atención ao público e regularidade na xestión do convenio do Concello de Ferrol e outras.

Xestións de actividades

Múltiples xestións e trámites relacionadas coa solicitude, realización e xustificación do Convenio do MHN co Concello de Ferrol que patrocina as actividades do MHNF.

No mes de decembro as actividades do MHNF están tamén patrocinadas pola Deputación da Coruña: DP0031 “Programa de axudas a entidades sen fins de lucro para o cofinanciamento de proxectos de actividades no ámbito do medio ambiente no 2023”

A. MANTEMENTO E CONSERVACIÓN DAS COLECCIÓNS

1. Limpeza, orde e mantemento da familia Cerambycidae da colección entomolóxica do MHN.
2. Posta en orde no departamento de entomoloxía, colocación conxelador vertical.
3. Preparación e rehidratación de exemplares da familia *Cerambycidae* da colección entomolóxica doados por Alejandro Ocampo no 2022.
4. Instalación dos deshumidificadores na sala expositiva.
5. Chamada a José Rilo para solicitarlle a doazón duns palés. 01/09/02/23. Entrega de palés de Rilo. 10/02/23.
6. Preparación do cableado para conexión de conxelador.
7. Revisión de datos dos maxilares de misticetos depositados fronte á porta de saída ao xardín. 03/03/23.
8. Preparación de bastidores para peles de carnívoros 08, 23, 28, 29,30 e 31/03/23 e colocación na sala expositiva. 04 e 25/04/23.
9. Orde e limpeza no taller: Recollida e protección de pezas delicadas e/ou vulnerables. 13/04/23.
10. Recolocación de mamíferos na sala expositiva. 25/04/23
11. Limpeza posterior tras pendurar as candorcas na sala expositiva. 27/04/23
12. Colocación de mobiliario e pezas na sala expositiva 28/04/23
13. Valoración de vías de proceder para a xestión de animais e restos gardados no conxelador da nave exterior. 16/06/23.
14. Acollida e preparación de diferentes parasitos da balea xibarte. 27/06/23.
15. Atopado na beirarrúa un gabeador morto. Recollido e metido no conxelador. 20/07/23.
16. Rafael Carballeira Coego (Universidade de Valencia) vén a retirar colección de algas en húmido para cambio de líquido conservante na UDC 28/08/23
17. Entrega de *Arcea europea* morta que atopa unha particular na praza traseira ao edificio da ONCE en Ferrol. Conxelase. 24/11/23
18. Carlos Brezmes comunica a necesidade de adquirir caixas pequenas de cartón para separar os espécimes de reducido tamaño da colección de Altamira. 26/12/23

B. CATALOGACIÓN, DIXITALIZACIÓN E MANTEMENTO DO FONDO DOCUMENTAL

1. Entrega por parte de Cultureume do arquivo físico de hemeroteca de material non dixitalizado e de BDD da SGHN-Ferrol. Ubicación arquivo SGHN-Ferrol na biblioteca 07/02/23.
2. Recepción de listaxe de moldes de escaiola gardados no almacén exterior, enviados por Alfredo da CEMMA 24/02/23.
3. Cumprimentada a través da web do INE a enquisa de Estatística de Bibliotecas 2022. 28/02/23.
4. Gardado e almacenaxe no arquivo de diferente material procedente no seu día da extinguida delegación de Coruña da SGHN (3 carimbos: Apdo, logo e sinatura “Luis Freire”). 11/05/23
5. Particular solicita a través do Delegado unha revisión do herbario de Xavier Sónora depositado no MHN 08/06/23.
6. Revisión de textos para 50 aniversario da SGHN. Busca de información sobre recoñecementos a MHN e Ferrol 17, 18 e 27/06/23
7. Particular doa lote de revistas científicas sobre micoloxía. 06/07/23.
8. Particular doa á biblioteca lote de revistas de divulgación en inglés (“Science Focus” anos 2020-22). 12/09/23
9. Valentín Carrera contacta co MHN para gravar imaxes das candorcas para un documental desta especie. 10/11/23

C. RECOLLIDA, CATALOGACIÓN E CONSERVACIÓN DE DOAZÓNS

- Redacción de solicitude formal á Concelleira de MA para os restos do tileiro e outras árbores vellas que nun futuro se vexan danadas 17/01/23. A Técnica de Medio Ambiente do Concello de Ferrol, comunica dispoñibilidade para a mostraxe dos restos do tileiro abatido no Cantón 02/02/23.
- Fotógrafo Luis Polo envía algunhas fotos da sala expositiva e da biblioteca realizadas o día da súa visita. 16/03/23
- Redacción de procedemento para cubrir as actas de doazón de material biolóxico/xeolóxico ao MHN.
- Chamada á Técnica de MA, para solicitarlle os carteis de flora invasora que estiveron expostos na paxareira. Non é posible porque eran vinilos que romperon ao retiralos e os tiraron. 02/08/23
- Chamada de 092 por mor da presenza de “iguana” no DIA de Caranza. Resulta ser *Timon lepidus* e accidentalmente morre esmagado. 22/09/23
- Doazóns e Actas de recepción e tarefas de conservación de: Espículas de *Geodia megastrella* (Porifera) e 2 esponxas *Haliclona* doadas por Rafael Carballeira, Universidade de Valencia. Fósiles, algario e herbario. Fósil de peixe. Fósil de ourizo mariño. Cranio de cabra. Conglomerado con bivalvos incrustados, probablemente da familia Pholadidae. 3 cunchas da especie invasora *Corbicula fluminea*. Ameixa recollida hai 20 anos nas Pías que se atopa dentro dunha botella. Bruchidae atopados en

garavanzos mercados en tenda ecolóxica procedentes de León. Colección entomolóxica de Javier López. Restos do tileiro no Cantón abatido polo vento. Monitor HP-w2007v.

- Xestións co Coordinador Xefe da Estación de Bioloxía Mariña da Graña-USC, para solicitar a doazón do material produto dos traballos de mostraxe na ría. 07 e 16/03/23, 18/04/23, 10/05/23 e 29/06/23.

- Fotógrafo Luis Polo envía algunhas fotos da sala expositiva e da biblioteca realizadas o día da súa visita. 16/03/23

- Contacto co MNCN coa Dr. Pesquero e Dra. Fraile, por consulta sobre o fósil de peixe recibido en doazón 30/03/23.

D. XESTIÓNS E ACTUACIÓNS RELACIONADAS COA SUBIDA E PENDURADO NA SALA EXPOSITIVA DA RÉPLICA DUNHA CANDORCA (*Orcinus orca*) A ESCALA REAL E DO ESQUELETO DA MESMA

E. PROXECTOS DE ESTUDO E INVESTIGACIÓN SOBRE FAUNA, FLORA E OUTROS ELEMENTOS DO CONCELLO DE FERROL

- Contacto de Pablo Torrella con investigador do Museu de Ciències Naturals de Barcelona para o envío de coleópteros para a súa determinación. 12/01/23

- Varias xestións e preparacións para traballo de investigación sobre picudo vermello no concello de Ferrol de Pablo Torrella e Javier López Hermida 15 e 19/01/23, 29/06/23 e 27/10/23.

- Xestións de Pablo Torrella coa Técnica municipal de MA para que a empresa de xardíns recolla mostras de humus e unha torada do tileiro abatido no Cantón e doutras árbores vellas que nun futuro se vexan danadas. 16,17 e 20/01/23 Redacción de notificación ao Concello para mostraxe en xardíns. Visita de Javier López Hermida de Xardíns para colaboración en mostraxe. 22/02/23.

- Contacto de Pablo Torrella coa profesora Lucía Couceiro (UDC) para comunicarlle interese en revisión de material produto de mostraxes realizadas nun TFG do 2019 en Ferrol. 23/02/23.

- Contacto co Dr. Max Barclay, conservador senior do Natural History Museum de Londres, para consulta sobre exemplares presentes na colección londiniense procedentes de Ferrol do s. XIX. 07/12/23.

F. PUBLICACIÓNS CIENTÍFICAS EN REVISTAS ESPECIALIZADAS SOBRE AS COLECCIÓN DO MUSEO

1. Consulta do Dr. Carballeira, investigador da Universidad de Valencia, sobre as dimensións dun porífero para futura publicación 03/02/23.

2. Tratando dúbidas sobre traballos en prensa con Rafael Carballeira para diferentes proxectos. 17/02/23.

3. Artigo de Pablo Torrella sobre os Cerambycidae galegos presentes na colección entomolóxica do MHN 25/05/23.

https://www.aegaweb.com/arquivos_entomoloxicos/ae26_2023_torrella_cerambycidae_coleoptera_galicia_museo_historia_natural_sghn_ferrol.pdf

4. Xuntanza de Pablo Torrella con Carlos Brezmes e Daniel Sóñora, para propoñer a redacción dun traballo que recolla o catálogo sistemático da colección Montero y Gay do MHN. 30/05/23.

5. Nota científica sobre a primeira cita de *Biphyllus lunatus* para Galicia localizado no xardín do MHN 29/06/23.

https://www.aegaweb.com/arquivos_entomoloxicos/ae26_2023_torrella_diequez_fernandez_biphyllus_lunatus_coleoptera_biphyllidae_nueva_especie_galicia.pdf

6. Nova da publicación sobre *Biphyllus lunatus* 02/07/23. <https://www.diariodeferrol.com/articulo/ferrol/museo-historia-natural-descubre-presencia-escarabajo-nuevo-galicia-4355182>

7. Busca de información para nota sobre mostras de isótopos de queixadas de distintas especies de balea 12/09/23.

8. Artigo de Pablo Torrella sobre Nitidulidae. Envío a editores de Arquivos Entomolóxicos 14/09/23 e publicación en dita revista 15/09/23.

https://www.aegaweb.com/arquivos_entomoloxicos/ae27_2023_torrella_diequez_fernandez_dos_especies_exoticas_ferrol_coleoptera_nitidulidae.pdf

9. Resposta da Universidade de Oxford a consulta de Pablo Torrella dende o Museo de Historia Natural ao respecto de datos os exemplares presentes na colección do Museo de Hª Nat. de Oxford procedentes de Ferrol do s. XIX 20/12/23.

G. PUBLICACIÓNS DIDÁCTICAS E DIVULGATIVAS SOBRE MEDIO AMBIENTE E O MUSEO EN REDES SOCIAIS, WEB DA SGHN E MEDIOS DE COMUNICACIÓN

- Petición de captación de imaxes para visitas virtuais 3D no MHN de Diego Bellido, 07/07/23.

Resposta a proposta a 07/07/23. Resposta a para acordar data 08/07/23. Visita de captación de imaxes (atende o Administrador do MHN) 10/07/23.

- Difusión do artigo sobre Nitidulidae do xardín do MHN publicado na revista Arquivos Entomolóxicos, 15/09/23.

<https://www.facebook.com/SociedadeGalegadeHistoriaNatural/posts/pfbid0xyVVNiW7Fq1Y1LKuPKxy1CGaNRB9cUYsV8hwBm2DBjmZxtxj1VmT29onoegqDXHjI> <https://sghn.org/novo-traballo-de-investigacion-dende-o-mhn/>
https://twitter.com/SGHN_Galicia/status/1703052792192028773

- Publicada entrevista a Pablo Torrella no programa Barriga Verde de Radio Filispím, sobre o naturalista ferrolán Víctor López Seoane 01/10/23.

<https://drive.google.com/file/d/1OJHTfRNQNY2ceHpOUILSeo8y0UsgMe6t/view>

- Nova sobre a posibilidade de acoller un carballo do MHN en doazón 25/10/23.

<https://sghn.org/xa-temos-crianza-no-museo-de-historia-natural/>
<https://www.facebook.com/SociedadeGalegadeHistoriaNatural/posts/pfbid0XGo5r4nUzD5zU1RVvhPNro1J4binLzPW8Gt1QgayhJ6eXUaJd33stwHatsJVmW6TI>

- Solicitud dun arquivo de imaxes para a web de Turismo.gal, Xunta de Galicia. 25/10/23. Envío ao responsable da web de Turismo.gal da Xunta do lote das 15 fotos 28/10/23. Actualización na web de Turismo.gal da Xunta do apartado sobre o MHN 31/10/23.

https://www.turismo.gal/recurso/-detalle/31724/museo-da-historia-natural-da-sghn?langId=es_ES&tp=13&ctre=75

- Redacción de notas e novas de prensa, envío a socios e amizades e publicación en redes (18). A destacar: Nota científica sobre a primeira cita de *Biphyllus lunatus* para Galicia localizado no xardín do MHN 30/06/23. Publicación en Nature do artigo de Rafael Carballeira sobre a presenza de plásticos

na lagoa de Doniños e outras 13/07/23. Programa coas conferencias dentro da actividade “Xuntanzas naturalistas” 28/10/23. Actividade do MHN subvencionada pola Deputación. 01/12/23. Actividade no Courel polos 50 anos do GOG, 01/12/23.

H. COLABORACIÓN CON ACTOS RELATIVOS Á SENSIBILIZACIÓN AMBIENTAL E DIVULGACIÓN DO PATRIMONIO

1. Colaboración co Prof. da Universidad de Valencia, Dr. Rafael Carballeira, por alumna doutoranda con tese sobre ecosistemas dunares e solicita que lle coordinen estudo de seguimento da *Eurynebria complanata*. 05/01/23. 24/02/23
2. Actividade da CEMMA no salón de actos do MHN (Presentación do MHN aos debuxantes pola mañá e pola tarde os debuxantes debuxan fondos de cetáceos do MHN). 8 participantes. 27/01/23.
3. Colaboración coa Escola Escola Infantil de Esteiro “A Galiña Azul” no seu Programa de Educación Medioambiental dende o Berce materializada nunha visita do alumnado ao Xardín, á sala expositiva e á Biblioteca do Museo. 15 participantes. 19/05/23
4. Colaboración de Rilo doando palés para o MHN.
5. Asesoramento da SGHN na limpeza solidaria da praia do Vilar organizada por Recinor e Rotary Club o 20/05/23 para recadar fondos para a Fundación Aperta.
6. Delegado comunica que Ana Castro, Investigadora e formadora da Garda Civil, virá ao MHN para facer probas de espectroscopía Raman, técnica non invasiva, nos dentes das candorcas. 13/02/23.
7. Profesor do IES Catabois solicita información sobre colaboración no Proxecto Erasmus + 14/02/23.
8. Redacción de documento para a solicitude de material á EBM da Graña. 21/03/23.
9. Profesor do IES Montojo, solicita visita por conta propia de 1º ESO (contando coa colaboración do persoal do MHN). Traerán material e consultas e haberá que atender. 23/05/23.
10. Colaboración co GDR Asociación Seitura 22 para o uso do salón de actos para unha xornada. Asistencia do Delegado de Ferrol. 8 participantes.- 14/06/23
11. Solicitude a membros da CEMMA de guías de cetáceos para entregar a visitantes interesados. Entregan guías. 16/06/23.
12. Enxeñeira informática na Fundación Fidesol, especialista en 3D e IA, ofrece posibilidade de crear contido dixital sobre as pezas do museo. Pídeselle que prepare proxecto e o envíe. 09/07/23.
13. Visita ao MHN dos artistas afeccionados Antón Taboada e Aida, que veñen debuxar algunhas pezas do museo. 18/07/23.
14. Presenza do delegado e Xulio Valeiras, Delegado de Pontevedra e biólogo do Oceanográfico de Vigo na mañá en Doniños polo abeirado dun tiburón peregrino acompañando á CEMMA. 16/08/23.
15. Colaboración coas Meninas de Canido 2023 coa Presentación no MHN do 16º Festival Meninas de Canido con presenza de Alcalde de Ferrol, Director Xeral de Turismo de Galicia, Delegada da Xunta de Galicia en Ferrol, Presidente da Deputación da Coruña e Presidente da Asociación Artística

Meninas de Canido. 40-50 asistentes. 30/08/23. 3 Charlas/coloquio e Proxección + Coloquio – Vídeo ensaio. 02,03/09/23

16. Colaboración co programa de radio “Barriga Verde” de Radio Filispím cunha entrevista a Pablo Torrella, sobre o naturalista ferrolán Víctor López Seoane e posible futura colaboración en diferentes programas de radio sobre personaxes e accións relacionadas coas ciencias naturais.

17. Presentación do Proxecto REDOGAL no salón de actos <https://sghn.org/presentacion-do-proxecto-regodal-no-mhn-ferrol-de-sghn/> 06/10/23.

18. Xunta de Galicia solicita dende a páxina de Turismo.gal información do MHN para actualizar a web con fotos. 20/10/23.

19. Agasallo de carballos a visitantes do MHN interesados en levalos. Dende o mes de o 19/10/23 en diante.

20. Entrega de carballos á Asociación Vento Mareiro que os solicitou para entregar a asistentes a unha conferencia no Centro Cívico de Canido. 16/11/23.

21. Resposta a Vicerreitorado da UDC ao respecto do carballo que solicitan. 01/12/23.

I. PARTICIPACIÓN EN REPRESENTACIÓN DO MHN EN XORNADAS TÉCNICAS OU ORGANIZATIVAS RELACIONADAS CON MUSEOS

1. Entregaron paquetes con guías REMA e con cartel de metacrilato de Museo de Rede Rema. 10/01/23

2. Delegado e Administrador MHN. Xuntanza de Museos de Ferrolterra no Museo do Humor de Fene (presentes: Caldoval, Mares de Cedeira, As Pontes, Etnográfico da Capela, Museo de Esmelle e MHN). 16/01/23.

3. Delegado de Ferrol. Simposio internacional “Apuntando ao Mar: As defensas costeiras do territorio”. 09, 10 e 11/02/23.

4. Xuntanza do grupo informal CMF (Centros Museísticos de Ferrolterra) no salón de actos do MHN. Asisten polo MHN o Delegado de Ferrol e o Administrador do MHN. 13/03/23.

5. Administrador do MHN e Pablo Torrella. Atención de fotógrafo Luís Polo, da Xunta de Galicia que está a preparar un libro que vencelle as bibliotecas cos museos en Galicia. 14/03/23.

6. Xuntanza de Museos de Ferrolterra e comarcas CMF (Centros Museísticos de Ferrolterra) en Exponav. 27/03/23.

7. Pablo Torrella. Asistencia dende o MHN a conferencia en liña organizada polo Museo de la Ciencia CosmoCaixa: “Las Galápagos: Dos siglos después de Darwin”, impartida por Jordi Serrallonga, arqueólogo, naturalista e profesor na Universitat Oberta de Catalunya (UOC) e Danny Rueda, Director do Parque Nacional Galápagos. 29/03/23.

8. Delegado de Ferrol confirma dispoñibilidade para conexión en liña coa REMA na xuntanza en representación do MHN 04/04/23.

9. Delegado de Ferrol. Xornada da CEMMA “As candorcas: Formación para profesionais da educación” celebrada no CEIDA. 20/05/23.

10. Delegado de Ferrol. Evento de Proxecto Erasmus+ ALLURE centrado na accesibilidade e inclusión cultural das persoas en risco "Accesibilidade en espazos culturais. Cultura inclusiva na formación ao longo da vida" 19/06/23.

J. XUNTANZAS

1. Varias xuntanzas ao longo do ano das directivas da Delegación de Ferrol e do MHN.
2. Múltiples xuntanzas ao longo do ano entre directiva e persoal do MHN para a xestión do museo.
3. Delegado de Ferrol e Administrador do MHN. Xuntanza no MHN con Ana Leira, concelleira do PP, e José Manuel Rey Varela, ex alcalde. 14/02/23
4. Delegado. Xuntanza coa Xefa de Negociado de MA no Concello 03/05/23
5. Delegado. Xuntanza coa Concelleira de MA no Concello 04/05/23
6. Xunta Directiva sobre a financiamento do MHN: XDX e Administrador MHN 22/06/23
7. Delegado de Ferrol e Administrador do MHN. Xuntanza no MHN co novo Concelleiro de MA para coñecer de primeira man os problemas do MHN 09/08/23
8. O delegado de Ferrol participa como membro do Comité Científico do Xeoparque Cabo Ortegal na xuntanza de 18/09/23.

K. MANTEMENTO E CONSERVACIÓN DE FONDOS A TRAVÉS DO CONVENIO DE COLABORACIÓN COA ESCOLA SUPERIOR DE RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS DE GALICIA (PONTEVEDRA)

- Atención a persoal da Escola Superior de Restauración de Bens Patrimoniais e Culturais de Galicia (Pontevedra) que acude ao MHN para coñecer estado dalgunhas coleccións e facer diferentes medicións dos dispositivos de seguimento e control de condicións climáticas dos almacéns e que foron instalados previamente hai uns meses para o seu traballo de investigación. 24/01/23, 14/02/23, 02/05/23, 06/05/23 e 14/12/23
- Chamada de Antón Pereira da Escola Superior de Restauración de Bens Patrimoniais e Culturais de Galicia (Pontevedra) para informar do estado dos armadillos, non son armadillos, pois resultaron ser “pichis patagónicos”. 01/03/23
- Atención a outro membro da Escola de restauración de Bens Culturais, para a súa consulta de pezas de taxidermia para o seu proxecto de fin de estudos. 17 e 20/10/23
- Xestións coa Escola Superior de Restauración de Bens Patrimoniais e Culturais para traballo de investigación e posible recuperación de caparazón de tartaruga de coiro. 25/10/23.

L. CHARLAS DIVULGATIVAS (9)

- “A recuperación da Frouxeira en 1984”. Xan Rodríguez Silvar. 43 asistentes. 03/02/23.
- Meninas de Canido:
 - Charla/Coloquio – Malen Gual e Ruben Ventureira. 02/09/23

- Charla/Coloquio – E. Bocanegra e Miguel Ángel Cajigal 02/09/23.
- Charla/Coloquio – “Todo empezó en el ochenta y cuatro. Orígenes del graffiti y el hip hop en España”. 03/09/23
- Proxección + Coloquio – Vídeo ensayo “Trígono”. 03/09/23
- “Presentación de REDOGAL”. Juan Trigo. 11 participantes. 06/10/23.
- “Marismas de Betanzos”. Joám Luís Ferreiro Caramês. Organizada pola Fundación Fragas do Mandeo, GNH e SGHN-As Mariñas na X Semana de Custodia das Mariñas. 21/09/23.
- Charlas sobre a “Auga” (2). Xan Rodríguez Silvar. No colexio Cristo Rey. 88 alumnos e profesorado de 1º e 2º ESO. 31/10/23 e 02/11/23.

M. EXPOSICIÓNS TEMPORAIS SOBRE NATUREZA E MEDIO AMBIENTE DA ENTIDADE OU COLECCIÓN ALLEAS

1. Retirada da exposición de Astrofotografía 2022. 23/02/23.
2. Montaxe de exposición de fotografías de fondos do museo. 10/03/23.
3. Inauguración de exposición temporal de Origami do Club de Origami de Canido, dentro das Actividades do Día Mundial do Medio Ambiente. 09/06/23.
4. Inauguración da exposición Astrofotografía de 2023 organizada pola Sección de Astronomía da SGHN. 06/09/23.
5. Continuidade das exposicións temporais: “Preciosidades xeolóxicas” e da exposición sobre o Xeoparque de Cabo Ortegal.
6. Proxección diaria de vídeo, en bucle, no salón de actos, sobre a montaxe do esqueleto e a réplica da candorca, que se montaron na exposición permanente da sala mariña do MHN.

N. DÍA MUNDIAL DO MEDIO AMBIENTE – DMMA 2023 celebrado no MHN o 09/06/23:

- Inauguración de mostra temporal de Origami sobre fauna na recepción do Museo. Realizada polo Club de Origami de Canido.
- Visitas guiadas á Biblioteca da Natureza, almacéns e xardín.
- Visitas guiadas na exposición permanente.

O. MEDIOS

- Conexión en liña con Nova York. 09/01/23.
- Doazón ao MHN da torada do tileiro do Cantón por parte do Concello. 19/01/23.
- Entrevista ao Delegado de Ferrol e a Rafael Carballeira na Voz sobre a dinámica da praia de Doniños. 28/01/23.
- Entrevistas ao Delegado de Ferrol sobre a Frouxeira. 29, 30 e 31/01/23 e 01/02/23
- Entrevista ao Delegado de Ferrol na Voz de Galicia sobre a aparición de golfiño na Cabana. 23/02/23.

- Entrevista ao Delegado de Ferrol na Voz de Galicia sobre a migración das aves. 23/02/23.
 - Nova de prensa na Voz de Galicia sobre as exposicións permanentes dos museos en Ferrol. 07/03/23
 - Visitas guiadas e do horario do MHN durante a Semana Santa. 01/04/23.
 - Programa Nómadas en RNE onde sae o MHN, entrevista ao Delegado de Ferrol. 22/04/23.
 - Presentación no MHN da réplica e o esqueleto da candorca. 07, 08 e 09/05/23.
 - Entrevista ao Delegado de Ferrol na COPE ao respecto do acto de presentación das candorcas no MHN. 09/05/23.
 - Páxina da Xunta de Galicia: acto de presentación da candorca no MHN 09/05/23.
 - Boa constritor desaparecida en el centro de Ferrol. 12/05/23.
 - Entrevista ao Delegado de Ferrol en Radio Fene sobre as candorcas. 16/05/23.
 - Sinatura do convenio do MHN co Concello de Ferrol. 31/05/23.
 - Publicación de nova de prensa en medios sobre a exposición do Club de Origami no MHN. 01/06/23.
 - Convenio do MHN co concello de Ferrol e Inauguración da exposición de origami. 02/06/23.
 - Actividades do MHN con motivo do DMMA 2023. 05/06/23.
 - Entrevista de Raúl Salgado, da Cadena Ser Ferrol ao Delegado de Ferrol ao respecto das actividades previstas para o venres 9 polo 5 de xuño (DMMA 2023) 06/06/23.
 - Nova da publicación sobre *Biphyllus lunatus*, 02/07/23.
- <https://www.diariodeferrol.com/articulo/ferrol/museo-historia-natural-descubre-presencia-escarabajo-nuevo-galicia-4355182>
- Entrevista sobre o MHN ao Delegado por xornalista e fotógrafo de La Voz de Galicia. 09/08/23.
 - Nova sobre as Meninas de Canido na que se nomea ao MHN. 28, 30 e 31/08/23.
 - Reportaxe na Voz de Galicia: As xoias agochadas do Museo de Historia Natural de Ferrol. 23/09/23.
 - Entrevista a Pablo Torrella sobre o carballo da rúa da Terra. 27/09/23
 - Sae en medios referencia ao MHN na entrevista ao autor Chisco Naval: “Ser cetáceo” Acariñando na balea o lombo da historia. 8/10/23.
 - Entrevista ao administrador polos carballos como agasallo do MHN. 19/10/23.
 - Visitas guiadas de Nadal no MHN patrocinadas pola Deputación da Coruña. 27/12/23.
 - Radio Voz. Entrevista ao Delegado de Ferrol sobre as visitas guiadas en Nadal ao MHN patrocinadas pola Deputación da Coruña. 28/12/23.
 - Nova sobre polbo de 14 quilos collido por un pescador en Ferrol na que se entrevista ao conservador do MHN. 30/12/23.

P. COLABORACIÓN NA RECOLLIDA TEMPORAL DE ANIMAIS PARA A SÚA POSTERIOR ENTREGA AO CENTRO DE RECUPERACIÓN DE FAUNA SILVESTRE DE OLEIROS

Tartarugas (8). Somorgullo. Pombo (2). Gaivota. Musaraña. Arao papagaio. Mascato. Pegas (4).
 Salamanquesa (2). Macho de vacaloura vivo. Paíño de Leach.

Q. COLABORACIÓN COA EMPRESA MUNICIPAL NA XESTIÓN E ACOLLIDA DE AVIFAUNA URBANA

Gaivotas (7). Pombas (2)

R. COLABORACIÓN NA REDE GALEGA DE ALERTA DE ABEIRAMENTOS DE AVES E TARTARUGAS MARIÑAS, LOBOS DE MAR E CETÁCEOS.

Golfiños mortos (15). Balea común. Balea xibarte. Arroaces, arredor de 8 individuos en Ares. Tiburón peregrino.

S. ATENCIÓN DE CONSULTAS POR PARTE DE PARTICULARES, EMPRESAS E SOBRE FAUNA, FLORA E XEA

Entre as consultas, 25 sobre insectos; 3 sobre arácnidos; 20 sobre aves; 5 sobre invertebrados mariños; 1 sobre cangrexo de río; varias sobre tiburón peregrino aparecido en Doniños; 8 sobre herpetos; 4 sobre mamíferos terrestres; varias sobre golfiños mortos; 12 sobre medio ambiente.

T. ESCRITOS PRESENTADOS

- Correos electrónicos dirixidos ao Enxeñeiro municipal sobre a rede de sumidoiros do MHNF 05 e 09/01/23.
- Solicitud á Concelleira de MA do Concello de Ferrol de torada e restos de humus do tileiro do Cantón abatido polo temporal 17/01/23
- Documento de retirada por parte de membro do Grupo Naturalista Hábitat de fulmar boreal para o seu estudo 26/01/23.
- Solicitud a ABANCA de cambio de texto no corpo do enderezo postal da SGHN Ferrol e MHN. 14/02/23.
- Pregunta ao Tesoureiro Xeral ao respecto dunhas ligazóns enviadas sen ter notificado nada (por se fose phishing). 23/06/23.
- Retirada por parte de Rafael Carballeira de colección de algas en húmido para realizar cambio de líquido conservante. 28/08/23.
- Relacionados con xestións coa Concellería de MA do concello de Ferrol en relación ao convenio do MHN (9): 30/01/23, 09 e 11/05/23, 14 e 23/06/23, 05 e 07/07/23, 30/11/23 e 05/12/23.
- Actas de doazón (9) de: Preparación microscópica de espículas de *Geodia megastrella* por Rafael Carballeira da Universidade de Valencia. 11/02/23. 2 esponxas *Haliclona (Haliclona) simulans* por Rafael Carballeira da Universidade de Valencia. 23/02/23. Fósiles. 03/03/23. Herbario e algario 03/03/23. Fósil de peixe 28/03/23. Cranio de cabra. 29/06/23. Monitor HP W2007V. 23/11/23. Doazón de conglomerado con cunchas probablemente de *Pholadidae*. 28/12/23. Cunchas de *Corbicula fluminea*. 29/12/23.

U. PRÁCTICAS DE ALUMNADO NO MHN. Monitorizados polo delegado e os monitores.

- Prácticas da Escola de Arte e Superior de Deseño Pablo Picasso: 1 alumna.
- Prácticas do Master de Arquivos, Museos e Bibliotecas da UDC: 2 alumnas.

V. VISITAS AO MHN EN 2023

PRESENCIAIS: **10.945** (Centros educativos: 2.580, Grupos non centros educativos: 542, Visitantes por libre de España: 7.189, Visitantes por libre do estranxeiro: 471).

VISITAS EN LIÑA: **300**

A destacar a visita en liña con Nova York, coa asociación WJCS (Westchester Jewish Community Services).

W. VISITAS GUIADAS POR SEMANA SANTA: 04/04/23. 33 asistentes. 05/04/23. 59 asistentes. Total asistentes: 92

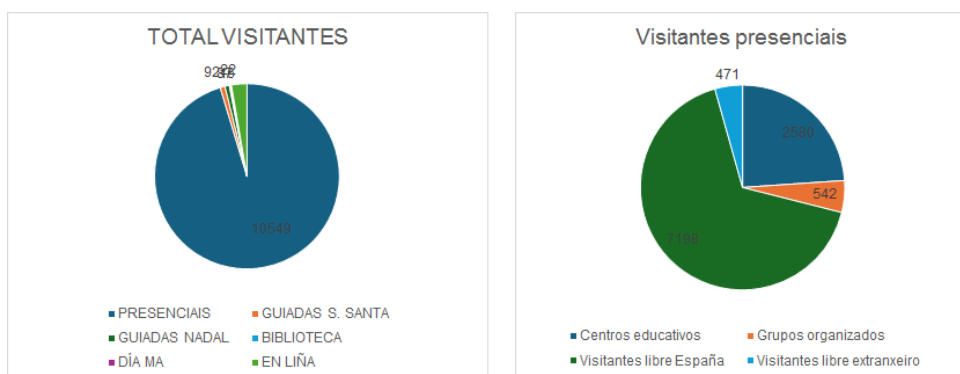
X. VISITAS GUIADAS NO NADAL PATROCINADAS POLA DEPUTACIÓN DA CORUÑA: 26,27,28 e 29/12/23. Total 87 asistentes.

Y. VISITAS CON CARÁCTER TÉCNICO E MONOGRÁFICO (PROFESORADO, PERSOAS QUE DEMANDAN AMPLIAR O SEU COÑECEMENTO, ACCESO AO FONDO MUSEÍSTICO NON EXPOSTO,... (29)

A destacar as seguintes: Visita presencial de Rivka Gorin da asociación WJCS (Westchester Jewish Community Services) de Nova York despois de visita en liña coa súa asociación. Visitas da CEMMA (2), Visitas de Eduardo Hermida e outros membros da organización das “Meninas de Canido” para ver o salón de actos e o museo para posibles actividades das Meninas. Visita de Fernando Bandín da Fundación Fragas do Mandeo. Visita de Mavi Lezcano co grupo de alumnado da UDC do Master de Museos, Arquivos e Bibliotecas. Guían Pablo Torrella e Xan Silvar. Atención a investigador do CSIC especializado en cetáceos. Visita do Dr. Javier Souto para comentar sobre coleccións, conferencia prevista sobre Briozoos da ría, etc.

Atendidas polo Delegado: Visita de Alejandro Martínez Abraín, articulista de Quercus, escritor e profesor de ecoloxía da UDC; Visita ao MHN dun grupo de 26 persoas de distintas procedencias; Visita ao MHN do grupo de sendeirismo da USC. 45 participantes.

Z. GRÁFICA VISITAS. TOTAL de VISITANTES: 10 945.

NOTA: As visitas presenciais inclúen as libres, as concertadas por centros ou grupos de público e as visitas de carácter técnico ou monográfico.

	XANEIRO	FEBREIRO	MARZO	ABRIL	M.AIO	XUNO	XULLO	AGOSTO	SETEMBRO	OUTUBRO	NOVEMBRO	DECEMBRO	TOTAL (2023)
DE ESPAÑA	290	331	345	413	391	551	654	1609	892	498	504	571	7.189
DE ESTRANXEIRO	38	24	10	40	40	33	34	110	59	37	13	13	471
DE CENTROS EDUCATIVOS	172	91	591	361	542	258	0	0	58	95	307	105	2.580
EN GRUPOS NON C. EDUCS.	41	27	14	95	50	72	0	26	65	0	65	87	542
TOTAL (POR MES)	481	473	960	909	1023	914	908	1745	1074	630	889	776	10.782